

**Rozšířená nabídka
odborných konferencí Svazu**

**Nesouhlasíme se škrty
ve financování regionálního
školství**

**Využití dat o počtu obyvatel
ve veřejné správě**

**Ochrana zdraví
před hlukem
v České republice**

Rozšířená nabídka odborných konferencí Svazu

V minulém čísle INS jsme vás informovali o akcích, které pro vás v roce 2024 pořádáme. Nabídku jsme ještě rozšířili o další dvě novinky – o konference na témata investiční strategie municipalit a městská architektura. Reagujeme tak na aktuální potřeby samospráv a snažíme se plnit požadavky mnohých z vás.

POZOR!

Některé již avizované termíny byly z organizačních důvodů změněny. Opravte si prosím tedy i vy data konferencí, o které máte zájem, ve svých diářích. Děkujeme.

Shrňme si vše ještě jednou.

KRAJSKÁ SETKÁNÍ

Tradiční tour jednodenních konferencí ve vašich regionech začíná **12. března** v Brně a končí **30. dubna** v Jihlavě. Upozorňujeme, že dochází ke změně termínu u Zlínského kraje – setkání ve Zlíně se bude konat **8. dubna**.

Podrobnější informace najdete na straně 6–7.

IX. PRÁVNÍ KONFERENCE

15.–17. května 2024, Seč–Ústupy

Konference je zaměřená na legislativní novinky i legislativní pasti. Reaguje na časté změny legislativy a potřeby zastupitelů i dalších pracovníků městských a obecních úřadů získat informace o aktuálním dění v právní oblasti. Upozorňuje na nebezpečná legislativní úskalí, doporučuje, jak postupovat. Konference je pořádána ve spolupráci s advokátní kanceláří KVB.

DVOJKONFERENCE PROPOJENÁ TÉMATEM ŠKOL

novinka

MĚSTA A JEJICH ARCHITEKTURA

29. května 2024, Kongresové centrum Praha

Kvalitní architektura ukazuje, že vedení obce investuje veřejné peníze smyslně.

Hlavní témata: implementace nového stavebního zákona, soutěž o návrh, městský architekt a inženýr, město jako investor, kvalitní školní a bytové stavby

ŠKOLSTVÍ

30. května 2024, Kongresové centrum Praha

Co dělat pro to, aby obec měla opravdu dobrou školu?

Hlavní témata: financování, nepedagogičtí pracovníci, bezpečnost, moudrá a moderní škola, vzdělávání pro všechny – sociální výzvy

Součástí obou těchto konferencí bude společenský večer konaný 29. května.

EFEKTIVNÍ NAKLÁDÁNÍ S VOLNÝMI FINANČNÍMI PROSTŘEDKY

novinka

20. června 2024, Česká národní banka

Cílem této „novinky“ je především seznámit se s jednotlivými finančními nástroji a instrumenty, jejich rizikovostí a návratností.

Hlavní témata: identifikace potřeb, zhodnocení finanční situace, nastavení investičních strategií, bezpečné investování, rizika a jak jim čelit

KONFERENCE ENERGETIKY A ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

17.–18. října 2024, Kongresové centrum Praha

Dynamicky se rozvíjející oblast energetiky byla na základě požadavku z obcí rozšířena i na téma odpadového hospodářství. Hlavní témata: EVO, energetická společenství, nezávislost, úspory, snížení emisí skleníkových plynů, elektromobilita, re-use, recyklace, kompostování, odpadní vody, nakládání s kaly, inteligentní třídící linky, využití AI při nakládání s odpady

XXVII. CELOSTÁTNÍ FINANČNÍ KONFERENCE

28.–29. listopadu 2024, Kongresové centrum Praha

Konference je zaměřená na aktuální otázky z oblasti financování měst a obcí, zatím největší svazová akce s dlouholetou tradicí, jíž se pravidelně účastní i vrcholní představitelé naší politické scény.

Hlavní témata (předběžně): nový zákon o účetnictví, zákon o finanční kontrole, trestně-právní odpovědnosti, metodiky krajů pro obce...

Doprovodnou akcí finanční konference bude již potřetí

SETKÁNÍ STAROSTEK, které se uskuteční **27. listopadu 2024**

Jelikož se jedná o doprovodnou akci CFK, je účast podmíněna i účastí na CFK.

V průběhu celého roku se můžete bezplatně (on-line) zapojit do diskusí na našich **webinářích** z cyklu **HODINKA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE**.

Konají se na různá aktuální témata, diskutovat můžete s předními odborníky z daných oblastí.

Sledujte web Svazu, kde budeme postupně zveřejňovat k jednotlivým akcím podrobnější informace. Budeme je přinášet i na stránkách našeho zpravodaje. V případě jakýchkoli dotazů se na nás neváhejte obrátit.

Pomůžte „létající úředník“?

Obce v České republice čeká velká výzva. Média plní články o velkém počtu malých obcí a potřebě tento nepříznivý stav řešit. Tento problém České republiky byl ještě více zvýrazněn Národní ekonomickou radou vlády (NERV) v souvislosti s konsolidačním balíčkem. To, že se nejedná pouze o pouhý názor ekonomů z NERV, musíme vnímat především z Přehledu o stavu veřejné správy OECD.

Jsem rád, že se při řešení tohoto problému neuchylujeme k radikálnímu řešení, kterým je násilné slučování obcí. Dnes se již můžeme poučit z minulosti a zpětně vyhodnotit násilné slučování obcí např. v Rakousku v sedmdesátých letech minulého století. Studie z Rakouska ukázaly, že násilné slučování obcí nepřineslo žádné výrazné finanční úspory, ale současně prokázaly, že významné úspory přinesla řada opatření pro podporu meziobecní spolupráce.

Nástrojem pro podporu meziobecní spolupráce se stal nový institut společenství obcí. Chápu, že tento institut vyvolává u řady starostek a starostů obavy, protože slučování obcí je citlivé téma, ale budeme se snažit vše vysvětlit a být nápomocni při implementaci tohoto institutu do praxe.

Často se setkávám s dotazy, jak nám může nějaký létající úředník vyřešit meziobecní spolupráci. Toto je trochu nešťastný začátek pro vysvětlování společenství obcí. Důležité je, že společenství obcí má za cíl především vznik tzv. funkčních území. Jedná se o standardizaci dnešních DSO, které tyto funkční území nevytvářejí. Jednoduše řečeno musíme mapu České republiky vybarvit mikroregiony při dodržení určitých pravidel. Dnes se setkáváme se stavem, že některé obce jsou členem několika různých DSO, které vznikly většinou účelově. Společenství obcí má oproti tomu přinést vznik funkčního mikroregionu, který není pouze účelový, ale je platformou pro trvalou meziobecní spolupráci. Z tohoto důvodu může být každá obec členem pouze jednoho společenství.

Po úspěšné standardizaci DSO na společenství obcí se totiž přenesou rozhodování o účelnosti investic a provozování veřejné služby na větší celek a větší území. Na úrovni společenství obcí budeme schopni rozhodovat o školství, obecní policii, odpadovém hospodářství, MHD, pro-

vozování VaK společně v rámci mikroregionu jako celku. Z pohledu OECD je právě nefunkčnost rozhodování v rámci větších celků tím nejzásadnějším problémem. Vše plánujeme pouze na úrovni jednotlivých obcí a za nejzásadnější kritérium při rozhodování považujeme dostupnost veřejné služby, a ne její kvalitu. Není tomu tak ve všech obcích, ale tento stav v České republice převažuje.

Ministerstvo vnitra představilo zatím pouze parametry pro standard společenství obcí a první možnost jeho využití ve formě tzv. létajícího úředníka, ale již teď pracuji na rozšíření možností, které společenství obcí v budoucnu přinese. Sám jsem předsedou DSO Dolnobřežansko, které je vyhlášené rozsáhlou meziobecní spoluprací, a na možnosti, které nám společenství obcí přinese, se těšíme. V našem případě se jedná především o možnost změny obecní policie zřízené jednou obcí a poskytovanou ostatním formou veřejnoprávních smluv na obecní policii společenství obcí, ale taky možnost sdílet pedagogické a nepedagogické pracovníky napříč všemi školskými zařízeními v mikroregionu.

Svaz měst a obcí se v oblasti meziobecní spolupráce nebude zaměřovat pouze na implementaci stávajícího legislativního stavu do praxe, rovněž nechce být pouze připomínkovým místem pro Ministerstvo vnitra, ale naopak chce vytvářet vlastní strategie meziobecní spolupráce a rovněž i strategie pro její podporu.

*Tibor Švec
starosta obce Vestec
předseda výboru DSO*

obsah č. 3/2024

Krátké zprávy	4
Nesouhlasíme se škrtky ve financování regionálního školství	5
KRAJSKÁ SETKÁNÍ 2024	6
Využití dat o počtu obyvatel ve veřejné správě	8
Ochrana zdraví před hlukem v ČR	9
Právní poradna	12
Legislativa	14
Dobrá praxe: Jak ochránit bytový fond před neplátiči a pobudy? V Horním Slavkově vědí!	15
Interaktivní hra města Ústí nad Orlicí dětem vysvětlila důležitost prevence	17
Dostupné družstevní bydlení v Karlových Varech – fungování družstva	19
Z jednání orgánů Svazu	21
Soutěže: Nominujte osobnosti na ceny Architekt roku a Architekt obce	26
Radniční oko – vyhlášení soutěže o nejlepší zpravodaj	26
Vítězové soutěže Vesnice roku byli přijati na Pražském hradě	27

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBČÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívál
Tisk: Tiskárna Grafotechna +
Uzávěrka tohoto čísla: 29. 2. 2024
MK ČR E 14584

Foto na titulní straně:
archív obce Vestec

Ins

Generální ředitelství HZS ČR vydalo vzory DPP a DPČ pro dobrovolné hasiče

6. únor 2024, Praha

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR vypracovalo pro využití při sjednávání pracovněprávního vztahu s členy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce vzory dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr včetně dalších souvisejících dokumentů. Tyto smluvní dokumenty je nutné upravit podle konkrétních okolností vyplývajících zejména z vůle smluvních stran a druhu jednotky požární ochrany dané obce. Soubor všech uvedených materiálů je k dispozici na webových stránkách Svazu pro vaše případné využití (v Novinkách). Materiál navazuje na „Společné stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky k aplikaci části třetí – dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve vztahu k členům jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí“, o kterém jsme informovali v minulém vydání časopisu.

Vzorová smlouva o dílo na stavební práce dostává konkrétní podobu

6. únor, Praha

V sídle Svazu se sešla na svém třetím jednání pracovní skupina, která ve spolupráci Svazu měst a obcí ČR a Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR za odborné podpory KVB advokátní kanceláře připravuje vzorovou smlouvu o dílo na stavební práce, a to včetně metodických doporučení

(o průběhu příprav jsme informovali již v INS č. 1/2024). Účastníci jednání diskutovali již nad konkrétním návrhem vzorové smlouvy, aby společně našli konsenzus nad ustanoveními, která jsou z pohledu dodavatelů a objednatelů vnímána různým pohledem. Návrh smlouvy o dílo, včetně metodiky, by měl být představen na Právní konferenci Svazu měst a obcí v květnu 2024.

Energetický management a sledování energetických úspor

22. únor 2024, Ministerstvo životního prostředí

Na Ministerstvu životního prostředí se uskutečnilo jednání k problematice energetického managementu a sledování energetických úspor. Zástupci soukromého sektoru představili systém energetického managementu, na základě kterého je možné sledovat data týkající se spotřeby všech energetických médií. Násled-

ně je možné řídit a usměrňovat spotřebu a vyhodnocovat nastavená opatření. Jednání byli přítomni rovněž zástupci Svazu měst a obcí, ERÚ, MMR, MPO, SFŽP. Z jednání vyplynulo, že energetický management (EM) je pro udržitelnost energetických opatření a úspor nezbytný. Dobře nastavený systém EM může přinést nejen finanční, ale i časové a personální úspory. Současně byla indikována potřeba větší edukace místních samospráv ohledně energetického managementu obecně, což MŽP na jednání jednoznačně podporilo s tím, že by na edukaci samospráv v oblasti EM měla být i finanční podpora ze strany státu.

Svaz se připojuje k deklaraci CEMR na podporu ukrajinského lidu

24. únor 2024

Uplynuly dva roky od bezprecedentního napadení Ukrajiny Ruskou federací. Svaz měst a obcí se připojuje k Deklaraci Rady evropských obcí a regionů (CEMR) na podporu ukrajinského lidu.

Důrazně odsuzujeme válku vedoucí k útokům na nevinné děti, civilisty a zvolené představitele, okupaci ukrajinských území a únosy ukrajinských starostů ruskými silami.

Jak říká místopředsdkyně pro evropské záležitosti Svazu Kamila Bláhová, jedná se o porušení lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, kterým nemůžeme nečinně přihlížet ani si na ně zvyknout. Je třeba opět potvrdit naši solidaritu a podporu Ukrajině ve snaze o mír a svobodu. Toto smutné výročí nám připomíná význam mezinárodního společenství a po-

třebu společně stát proti nespravedlnosti a podporovat základní lidská práva a demokracii.

Pavel Branda, předseda Komise pro zahraniční vztahy, připomíná, že naše podpora ukrajinským samosprávám a také jejich voleným představitelům, našim kolegům, neutuchá. Aktivní podpora ukrajinských samospráv se osobně věnuje i v Evropském výboru regionů, kde je členem Pracovní skupiny pro Ukrajinu. Ta podporuje ukrajinské partnery při realizaci potřebných reforem, připravované obnově i v přístupovém procesu k EU. Během posledního roku za tímto účelem dvakrát navštívil Ukrajinu.

Národní strategie veřejného zadávání v ČR a nové výzvy veřejného nakupování

29. únor 2024, Praha

Ministerstvo pro místní rozvoj v rámci konference představilo hlavní cíle Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024 až 2028.

Konferenci zahájil Ivan Bartoš, ministr pro místní rozvoj a místopředseda vlády pro digitalizaci. Dle jeho vyjádření je cílem, aby se veřejné peníze začaly utrácet strategicky. Místopředsedkyně Evropské komise pro veřejné zakázky zdůraznila, že celoevropská koncepce zohledňuje rozvoj

strategických a udržitelných veřejných investic. Další přednášející se věnovali klíčovému výzvam pro ekonomiku a zadávání veřejných zakázek, včetně problematiky udržitelného financování i financování udržitelnosti. Důraz byl kladen na nutnou spolupráci soukromého a veřejného sektoru v oblasti veřejného nakupování. Na konferenci rovněž zaznělo, že pro získání hodnoty za peníze je rozhodující kultura zadávání veřejných zakázek, kterou nelze opominout. Představeny byly i inspirativní příklady ze zahraničí.

Záznam z konference a prezentace řečníků jsou přístupné na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj.

Nesouhlasíme se škrtů ve financování regionálního školství

Vzhledem k zásadním a nečekaným škrtům ve financování regionálního školství se mnozí z vás obrátili na Svaz se žádostí o pomoc a s konkrétními informacemi z vašich obcí. Za tuto projevenou důvěru a součinnost vám velice děkujeme. Bezprecedentní charakter oznámených škrtů nás přiměl k rychlé reakci a společně s kolegy z Asociace krajů ČR a Sdružení místních samospráv ČR jsme vládě odeslali oficiální výzvu k rychlé nápravě. Text této výzvy, kterou jménem zmíněných organizací podepsali předseda SMO ČR Mgr. František Lukl, předseda Rady AK ČR MUDr. Martin Kuba a předsedkyně SMS ČR Mgr. Eliška Olšáková, si můžete přečíst níže. Regionální školství je pro Svaz prioritou a z cíle zajistit férové podmínky pro naše obce i jejich školy neslevíme.

Společný apel organizací územní samosprávy vůči vládě

Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv ČR, jakožto organizace zastupující územní samosprávu na celorepublikové úrovni, vyjadřují nesouhlas s představenými škrtů financování regionálního školství.

Zcela konkrétně je třeba zmínit roli tzv. neobsazených míst nepedagogů. Vzhledem k současnému nastavení školských rozpočtů jsou finance na tato místa často jediným zdrojem, který mohou ředitelé využít k dorovnávání tabulkově podfinancovaných zaměstnanců škol. Nelze tedy k těmto neobsazeným místům přistupovat jako ke zbytečnému výdaji a snadno škrtutelné položce.

Zveřejněné škrtů financí na nepedagogy nicméně neruší pouze tato neobsazená místa, ale i místa dlouhodobě obsazená. Situace je o to horší, že opatření přichází v průběhu školního roku, kdy jsou již mj. uzavřeny smlouvy se zaměstnanci. V případě následného propouštění tak hrozí další sekundární náklady v podobě odstupného. Dle informací z území navíc krajské odbory školství obdržely od MF ČR informaci, že překročení ukazatele „Limit počtu zaměstnanců“ bude posuzováno jako porušení rozpočtové kázně. Celkově jde o necitlivý zásah, který je pro jeho adresáty nečekaný, má zásadní dopady do jejich rozpočtů, hrozí propouštěním a ohrožuje existenci jistoty řady zaměstnanců.

Jako obecnou poznámku závěrem je třeba opětovně zmínit inkluzi, která představuje stálou a systémem neadekvátně adresovanou výzvu pro zřizovatele, školy, zaměstnance i žáky. Vedle řešení akutních finančních problémů je v tomto ohledu nutné přinést i brzké řešení postavení asistentů pedagoga a nastavit pro všechny udržitelnou podobu podpůrných opatření.

Systém financování škol by měl být předvídatelný a současně dostatečně flexibilní, tak aby umožňoval kvalitní pedagogickou práci. Bohužel nedávné dění ohledně inkluze, PHmax a nyní i financování nepedagogů potvrzuje, že v současnosti takový rozhodně není.

V souvislosti s výše uvedeným tedy Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv ČR společně:

- připomínají vládě její prohlášení o stěžejním významu podpory školství pro budoucnost České republiky a důrazně apelují, aby její další kroky byly v souladu s těmito veřejně deklarovanými prohlášeními,
- vyzývají vládu, aby v krátké době přijala adekvátní rozpočtová a organizační opatření ve vztahu k regionálnímu školství, tak aby nedošlo k snižování kvality vzdělávání a nebyla ohrožena pracovní místa a životní úroveň zaměstnanců ve vzdělávacím sektoru,
- navrhuje vládě bezodkladné zasednutí k jednacímu stolu se zúčastněnými aktéry za účelem hledání komplexního a promptního řešení systémových nedostatků.

KRAJSKÁ SETKÁNÍ 2024

Maraton oblíbených setkání ve vašich regionech se opět rozjíždí. I letos jsme pro vás připravili bohatý, a věřme, že i zajímavý, program a pozvali hosty a politiky z vašich krajů. Akce jsou zcela zdarma, takže si nenechte tuto příležitost blízko vašich domovů ujít.

Registrace budou probíhat od 8:15 do 8:45 hodin. Předpokládaný konec je stanoven na 14:00 hod. Setkání zahajuje výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková spolu s dalšími členy vedení Svazu, svou zdravici přidají i političtí představitelé z kraje.

Program

I. blok: Peníze až na prvním místě

Věnovat se budeme finanční soběstačnosti a nezávislosti obcí a s tím také související meziobecní spolupráci. Co vše lze řešit prostřednictvím vznikajících institutů společenství obcí, se dozvíme od zástupce Ministerstva vnitra.

II. blok: Krajský úřad – témata kraje

Druhý blok bude patřit představitelům krajských úřadů – tedy úřadů, které jsou klíčovými články regionů. Prostor zde dostane také zástupce Ministerstva práce a sociálních věcí k otázce pracovních dohod a zástupce Národní rozvojové banky.

III. blok: Budoucnost s AI

Informovat zde budeme mj. o rozšíření poradenství pro obce pomocí umělé inteligence a představíme si, jak funguje a jaké možnosti dává meziobecní bazar společnosti Fleet Consultig Group.

IV. blok: Stavět a investovat se musí

Zástupci Státního fondu podpory investic a Státního fondu životního prostředí poradí, proč a jak správně investovat do rozvoje obce. Základní modely pro vytváření aktivního zákazníka nebo energetického společenství představí zástupce Ministerstva průmyslu a obchodu. V rámci obědové pauzy bude možné diskutovat s přítomnými řečníky.

V. blok: Specifické agendy v území

Novinky a zajímavosti ze svých institucí přinesou představitelé Státního pozemkového úřadu a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Celní správa ukáže, jak si přilepšit při naplňování obecní kasy.

VI. blok: Kontrola a dozor v pozitivním aspektu

Už z názvu je patrné, že v tomto závěrečném bloku vystoupí zástupci Ministerstva vnitra, ale také Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Změna programu vyhrazena

Během programu se představí vybraní partneři krajských setkání, kteří mají pro města a obce zajímavé nabídky. Těšit se opět můžete také na vyhlášení krajských vítězů ankety Město pro byznys.

GENERÁLNÍ PARTNEŘI

HLAVNÍ PARTNEŘI

Harmonogram krajských setkání 2024

Kraj	Termín	Město	Místo konání
Jihomoravský	12. března	Brno	Moravská galerie v Brně, Husova 14, 662 26
Středočeský kraj a hl. město Praha	14. března	Praha	Magistrát hl. m. Prahy, Mariánské nám. 2, 110 00 Praha 1
Jihočeský	21. března	České Budějovice	KD Metropol, Senovážné náměstí 2, 370 21
Pardubický	2. dubna	Pardubice	Dům techniky Pardubice, nám. Republiky 2686, 532 27
Královéhradecký	4. dubna	Hradec Králové	Krajský úřad, Pivovarské náměstí 1245/2, 500 03
Zlínský	8. dubna	Zlín	Kongresové centrum, nám. T. G. Masaryka 5556, 760 01
Moravskoslezský	9. dubna	Ostrava	Clarion Congress Hotel Ostrava, Zkrácená 2703/84, 700 30
Olomoucký	10. dubna	Olomouc	Magistrát města Olomouce, Hynaisova 34/10, 779 00
Plzeňský	16. dubna	Plzeň	Park Hotel Plzeň, U Borského parku 2791/31, 301 00
Karlovarský	17. dubna	Karlovy Vary	Krajský úřad, Závodní 353/88, 360 06
Ústecký	23. dubna	Ústí nad Labem	Velká Hradební 3118/48, 400 01
Liberecký	25. dubna	Liberec-Vratislavice	Nad Školou 1675, 463 11
Vysočina	30. dubna	Jihlava	Žižkova 57, 586 01

**Ilustrační snímky
z loňského ročníku
krajských setkání**

Využití dat o počtu obyvatel ve veřejné správě

Data o počtu obyvatel lze v současné době získat ze dvou zdrojů – Českého statistického úřadu a z registru obyvatel. Data se od sebe ale v mnoha aspektech liší. Tato dvojkolejnost se promítá do takřka šedesáti zákonů a ovlivňuje mj. i rozdělování veřejných financí, ať už je to rozpočtové určení daní či příspěvek na výkon státní správy. O co tedy přesně jde?

Údaje o počtu obyvatel v podrobnosti obcí jsou dostupné ze dvou zdrojů. Ty se od sebe liší z pohledu legislativy, technického řešení i účelu a využití evidovaných údajů.

Český statistický úřad (ČSÚ) zpracovává data statistickou metodou na základě výsledků sčítání lidí, domů a bytů, přičemž se řídí vlastní metodikou v souladu s evropskou legislativou za účelem mezinárodního srovnání. ČSÚ každoročně publikuje data o počtu obyvatel v obcích. Tyto počty vycházejí z celorepublikového sčítání prováděného každých 10 let. V mezidobí jsou počty obyvatel aktualizovány každý kvartál pomocí statistických hlášení (odčítají se zemřelé a vystěhované osoby, přičítají narozené a přistěhované). Tyto počty zahrnují všechny obyvatele, kteří mají v ČR nahlášený pobyt, bez ohledu na státní občanství (u cizinců je započítán rovněž přechodný pobyt nad 90 dnů).

Hlavní problém dat ČSÚ je ten, že vycházejí ze sčítání lidí, domů a bytů (SLDB), které, jak už bylo zmíněno, probíhá jednou za 10 let. V roce sčítání tedy dochází k jed-

Naproti tomu **registr obyvatel (ROB)** je jednotný zdroj, který reflektuje stav počtu obyvatel v obcích, a to jak občanů ČR, tak cizinců s pobytem delším než 90 dní. Údaje jsou editovány na základě reálných údajů v zákonných lhůtách, čímž je zajištěna aktuálnost a kontinuita. Vzhledem ke zdroji a povaze dat není nutné je statisticky zpracovávat, a tím se s nimi nechá pracovat rychleji. Dále se jedná o data, která jsou editována prostřednictvím agendových informačních systémů státu a jsou tedy podložena konkrétními ověřitelnými skutečnostmi. Tato data dokáží reagovat na situace, jako byla uprchlická vlna.

Nejednotná zákonná úprava se propisuje takřka do šedesáti zákonů. Rovněž rozdíly v porovnání dat ČSÚ a ROB mají své finanční konsekvence. **Při přechodu z dat ČSÚ na ROB dochází k narovnání a zpřesnění aktuálních údajů o občanech i cizincích na území obce.** Tato tranzice by měla negativní dopad podle propočtů MF ve výši 3,11 mld. Kč (viz níže). Podle dat ČSÚ jsou obcím přerozdělovány výnosy ze sdílených daní a příspěvek na výkon státní správy.

Při přechodu na ROB by se zvýšil celkový počet obyvatel ČR, ale také počet obyvatel v jednotlivých obcích. Důležitější než změna absolutního počtu obyvatel je ale rozložení celkového přírůstku obyvatel mezi všemi obcemi. Není tedy důležité, o kolik se změnil počet obyvatel obce, ale jak se upravila pozice obce vůči ostatním obcím. Zvýšení počtu obyvatel obce tedy nemusí nutně znamenat zvýšení podílu, kterým se obec podílí na RUD, ani zvýšení alokovaných finančních prostředků. Rozdílný dopad nárůstu počtu obyvatel je způsoben tím, že objem RUD, který rozděluje mezi všechny obce, je zafixován (např. 245 mld. Kč pro rozpočtový rok 2023). Tento objem s přechodem na ROB bude rozdělen mezi větší počet obyvatel. A tak přestože se

finanční výnos z RUD na 1 obyvatele sníží, výsledný výnos RUD konkrétní obce může vzrůst, pokud zvýšení obyvatel obce je dostatečně významné oproti změnám v ostatních obcích. Většina zaznamenaná nárůst počtu obyvatel, protože celkový počet obyvatel ČR narostl. Změní se ale jejich podíly na celku.

Mezi lety 2023 a 2024 rozdíl mezi daty ČSÚ a ROB činí 450 542 obyvatel s celkovým dopadem ve výši 3,11 mld. Kč na 5775 obcí. V tabulce jsou uvedeny dopady v jednotlivých velikostních skupinách obcí na výnos obcí ze sdílených daní.

Problematickou dvojkolejností vedení a získávání dat o počtu obyvatel se na svém jednání koncem ledna zabývala Pracovní skupina pro rozpočtové určení daní, a to za účasti zástupců Ministerstva financí, Ministerstva vnitra a Českého statistického úřadu. Na základě jejího doporučení Svaz podporuje změnu zdroje dat pro RUD dle dat o počtu obyvatel na základě ROB. V tomto smyslu písemně osloví vládní kabinet.

na základě analýzy „Využití registru obyvatel pro účely financování veřejné správy“ zpracované Ministerstvem vnitra

*připravila PhDr. Ilona Masopustová
Legislativní a právní sekce*

norázové opravě počtu obyvatel („zlomu“ – při korekci počtu obyvatel na základě SLDB 2021 došlo k jednorázovému snížení počtu obyvatel o 185,1 tis.). Statistika ČSÚ k 1. lednu je navíc dostupná se značným zpožděním a není ztotožnitelná s ostatními administrativními zdroji dat veřejné správy. Počet obyvatel ČSÚ založený na posledním SLDB z roku 2021 byl nižší v kategoriích občanů ČR i cizinců v důsledku zejména neprovedených deregistrací trvalého pobytu cizinců, nesečtení obyvatel (lidé bez domova). Rozdíl mezi daty ČSÚ a registru obyvatel je také dán obyvateli ČR, kteří dlouhodobě žijí mimo území ČR (takový občan nepožádal o ukončení pobytu).

Počet obyvatel		Výnos na obyv. ČSÚ	Výnos na obyv. ROB
OD	DO		
1	99	22,00	21,07
100	199	20,29	19,36
200	499	19,52	18,64
500	999	19,74	18,83
1 000	1 999	20,01	19,11
2 000	4 999	20,08	19,24
5 000	9 999	20,22	19,33
10 000	19 999	20,01	19,13
20 000	49 999	20,00	19,08
50 000	99 999	21,04	20,09
100 000	149 999	21,48	20,48
150 000	a více	43,37	40,99
CELKEM ČR		19,99	19,09

Ochrana zdraví před hlukem v ČR

Ministerstvo zdravotnictví a Národní referenční laboratoř pro komunální hluk uspořádaly 1. února 2024 seminář „Politika ochrany zdraví před hlukem v ČR“. Na semináři zazněly základní informace, co je to zvuk a hluk, co je to hygienický limit a jaká je jeho konstrukce. Posluchači se také dozvěděli, jaké jsou negativní vlivy hluku na zdraví a proč je veřejná produkce hudby vyjmuta ze zákona o ochraně veřejného zdraví. Některé informace považujeme za potřebné sdílet i v rámci Informačního servisu.

Zvuk a akustický tlak

Zvuk je fyzikální jev. Jedná se o mechanické vlnění v látkovém prostředí, které je schopno vyvolat sluchový vjem. Změny akustického tlaku jsou vnímány jako zvuk. Hlasitost zvuku je subjektivní veličina, která je závislá na velikosti akustického tlaku, kterým zvukové vlnění působí na sluch. Odpovídající měřitelnou veličinou je hladina akustického tlaku. Vliv hluku na zdraví a míra rizika poškození zdraví se vždy vyjadřuje pouze pomocí **hladiny akustického tlaku, nikoliv akustického tlaku**. Zvýšení hladiny akustického tlaku o 20 dB je totéž jako desetinásobné zvýšení hodnoty akustického tlaku. Zvýšení hladiny akustického tlaku o 10 dB tak neznamená desetinásobné zvýšení zdravotních rizik ani hlasitosti.

Co je to hluk

Hluk, kterému se budeme věnovat, je nechtěný zvuk, který především obtěžuje a ruší. Dle definice v zákoně o ochraně veřejného zdraví se hlukem rozumí zvuk, který může být škodlivý pro zdraví a jehož hygienický limit stanoví prováděcí právní předpis. Za hluk ve smyslu předchozí definice se nepovažuje zvuk působený hlasovým projevem fyzické osoby, nejde-li o součást veřejné produkce hudby v budově, hlasovým projevem zvířete, zvuk z produkce hudby provozované ve venkovním prostoru, zvuk z akustického výstražného nebo varovného signálu souvisejícího s bezpečnostním opatřením, zvuk působený přelivem povrchové vody přes vodní dílo sloužící k nakládání s vodami, zvuk působený v přímé souvislosti s činností související se záchranou lidského života, zdraví nebo majetku, řešením mimořádné události, přípravou jejího řešení nebo prováděním bezpečnostní akce nebo mimořádné vojenské akce.

Nízkofrekvenční hluk

Typickými zdroji nízkofrekvenčního hluku jsou především rozměrné stroje a zařízení, elektronicky zesilovaná hudba a přírodní zdroje (vítr, voda). Nízkofrekvenční (NF)

hluk má tu vlastnost, že prochází obvodovou stavební konstrukcí. NF hluk se málo tlumí překážkami, a proto se šíří na velké vzdálenosti. NF hluk má větší obtěžující a rušivé účinky než lze předpokládat podle hladiny akustického tlaku. Pro NF hluk nejsou mezinárodně akceptované hygienické limity.

Vliv hluku na zdraví

Hluk má přímé a nepřímé účinky na zdraví. Přímé účinky jsou působeny dlouhodobou expozicí hluku, a to zdroji, které jsou definovány jako technické zdroje hluku (doprava, stroje a zařízení). U těchto zdrojů lze zjistit vztah mezi hlukovou expozicí a zdravotním účinkem (vztah expozice x odezva). Za dlouhodobé působení se obecně považuje doba 10–15 let. V případě existence matematického vztahu expozice odezva je možné stanovit hygienické limity hluku. Nepřímé účinky hluku na zdraví jsou působeny obecným rušením hlukem, a to jako ojedinělá či krátkodobá expozice hluku. Jedná se o náhodný zdroj hluku (např. řeč, hlasové projevy zvířat, hudební projevy, hluk z volnočasových aktivit). Pro nepřímé účinky nelze vyjádřit matematicky vztah expozice x odezva, proto pro nepřímé účinky nelze stanovit hygienické limity hluku.

Hygienické limity hluku

Nastavení hygienických limitů hluku jsou výsledkem komplexních úvah o společenských rizicích, výnosech a nákladech. Hodnoty jsou stanoveny pro regulaci dlouhodobých účinků hluku. Limit hluku lze považovat za mez přijatelného zdravotního rizika. Při stanovení hodnoty limitu hluku jsou brány v potaz: ochrana veřejného zdraví, restrikce vůči provozovatelům zdrojů hluku, uvážení reálné situace a v neposlední řadě technická a finanční dostupnost protihlukových opatření. Hygienické limity hluku pro chráněné venkovní prostory jsou nastavovány odlišně pro jednotlivé kategorie zdrojů hluku a prostředí a jejich citlivosti na hluk a vycházejí z doporučení WHO. Na úrovni Evropské komise nejsou stanoveny jednotné limity hluku v životním prostředí. V České republice jsou závazně stanovené hygienické limity hluku nařízením vlády. Dohled nad dodržováním provádějí orgány ochrany zdraví (hygienické stanice).

Strategické hlukové mapy

V listopadu 2023 byla na Geoportálu Ministerstva zdravotnictví zveřejněna Hluková mapa 2022, a to v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním

prostředí. Strategická hluková mapa byla pořízena pro:

- hlavní silnice, po kterých projede více než 3 000 000 vozidel za rok,
- hlavní železnice, po kterých projede více než 30 000 vlaků za rok,
- hlavní letiště s více než 50 000 vzlety nebo přistáními za rok (Letiště Václava Havla Praha),
- pro aglomerace, které určí členský stát, tedy Česká republika, kterými jsou: Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc, Liberec a Ústí nad Labem – Teplice.

Nezbytnými daty pro hlukové mapování jsou data z oblasti dopravy, zeměměřičství, demografické statistiky a v neposlední řadě i akustiky. Hlukové mapování probíhá v 5letých cyklech (2007, 2012, 2017, 2022, 2027...). Strategické hlukové mapy jsou vytvářeny výpočtem. Kvalita závisí na kvalitě vstupních dat, kvalitě aproximace chybějících dat, výpočtovém SW, jeho verzích a použité metodice výpočtu. Strategické hlukové mapy jsou veřejnosti dostupné na adrese: <https://geoportal.mzcr.cz/SHM2022/>.

Akční plány snižování hluku

Akčním plánem se rozumí plán obsahující opatření, jejichž účelem je ochrana před škodlivými a obtěžujícími účinky hluku. Akční plány pořizují pořizovatelé, kterými jsou Ministerstvo dopravy pro hlavní komunikace (dálnice a silnice I. tříd), pro železniční tratě, pro hlavní letiště a Krajské úřady pro silnice ve vlastnictví krajů a místní komunikace, pro letiště a průmyslové zdroje v aglomeracích, pro tiché oblasti v aglomeracích. Akční plán řeší zejména prioritní situace, které je možné zjistit podle překročení příslušné mezní hodnoty pro oblasti vymezené strategickým hlukovým mapováním („hot spots“,

kritická místa). Akční plány obsahují konkrétní návrh opatření pro konkrétní lokality, včetně finančního ohodnocení. Mohou obsahovat návrhy tichých oblastí (potenciálních míst). Výsledkem Akčního plánu je dokument, který popisuje problematická místa, navrhuje konkrétní opatření včetně finančního dopadu, navrhuje tiché oblasti a shrnuje připomínky občanů.

Měření hlukových limitů

Ochrana před hlukem je upravena v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Osoba, která provozuje stroje a zařízení, které jsou zdrojem hluku, je povinna dodržovat hlukové limity (maximální hodnoty hluku), které jsou uvedené v nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

Pokud je občan obtěžován nadměrným hlukem z výše uvedených zdrojů, může podat podnět na místně příslušný orgán

ochrany veřejného zdraví, tj. krajskou hygienickou stanici (KHS). Hygienická stanice dále postupuje podle správního řádu a v případě potřeby zadá kontrolní měření hluku příslušné laboratoři. Při překročení hygienických limitů je provozovatel zdroje hluku povinen postupovat podle rozhodnutí příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví a zajistit nápravu.

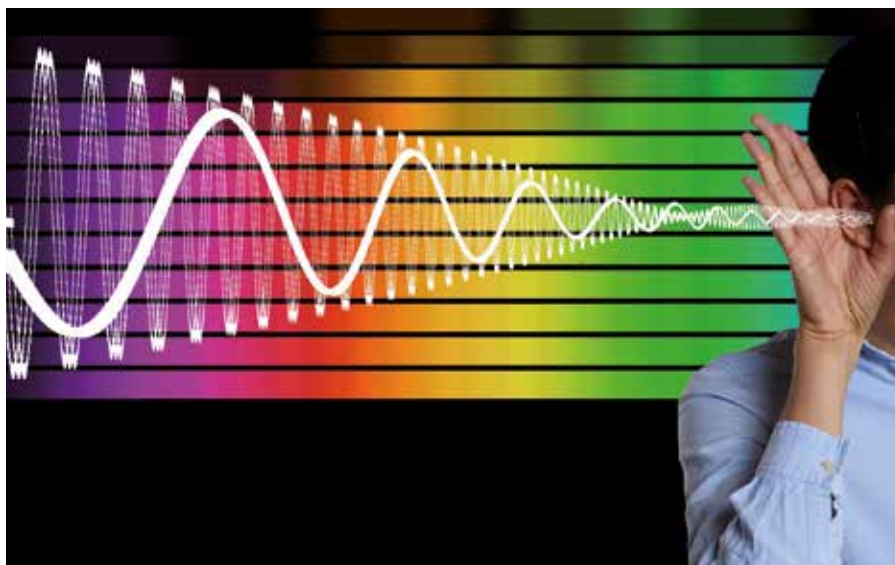
V rámci kulatého stolu, který se konal na Ministerstvu dopravy dne 29. 11. 2023, bylo mimo jiné ze strany ŘSD a SŽDC konstatováno, že pokud obec nabyde dojmu, že nejsou dlouhodobě dodržovány hygienické hlukové limity stanovené nařízením vlády, je možné se s tímto poznatkem a požadavkem na zajištění měření obrátit na ŘSD a SŽDC, které prověří hlukové poměry v daném místě.

Kompetence obcí

V kompetenci obcí je vydávání vyhlášek k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, kterými mohou být regulovány některé činnosti včetně hlučných. Obce také povolují některé akce spojené s produkcí hudby ve venkovním prostoru a mohou stanovit podmínky pro jejich průběh a ukončení.

Podrobnější informace i záznam ze semináře jsou k dispozici na stránkách Ministerstva zdravotnictví www.mzcr.cz → Ochrana veřejného zdraví. Metodiky, strategické hlukové mapy a další informace je možné získat rovněž na stránce Národní referenční laboratoře pro komunální hluk <https://hluk.nrl.cz/Home>.

Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce

Webinář Metodika výkonu řídicí kontroly

Dne 24. ledna 2024 Svaz pořádal další ze svých pravidelných Hodinek regionálního rozvoje, tentokrát na téma Metodika výkonu řídicí kontroly. Lektorem webinářem byl certifikovaný interní auditor ve veřejné správě – konzultant/expert Miloš Kvapil. Zabývali jsme se tématem, jak nastavit účinný vnitřní kontrolní systém a jak zajistit řádný výkon finanční kontroly všech finančních a majetkových operací. Prostor byl věnován připra-

vovanému zákonu o účetnictví (uzavřeno mezirezortní připomínkové řízení, bude projednáno LRV) a možností „outsourcovat“ účetní služby. V závěru byly představeny možnosti digitalizace a využití prvků umělé inteligence při výkonu řídicí kontroly.

Hodinka regionálního rozvoje na téma novely zákoníku práce

Další z webinářů z cyklu Hodinka regionálního rozvoje proběhl 30. ledna 2024 a byl pořádán ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, jehož zástupci Vladimír Horna a Michael Košnar prezentovali na velmi žádané a hojně diskutované téma novely zákoníku práce, resp. její vybrané aspekty s akcentem na dohody konané mimo pracovní poměr a novou úpravu týkající se práce z domova. Jedná se o tzv. transpoziční novelu, kterou byla Česká republika povinna implementovat do svého právního řádu. Hlavní změny jsou navázány na digitalizaci, potřeby praxe zejm. v souvislosti s obdobím covid (institut výkonu práce na dálku + problém nákladů). Novela reaguje také na problematiku přesčasů ve zdravotnictví.

Posluchači webináře se mohli dozvědět o zásadních změnách, které novela přinesla – jako je limit počtu hodin u dohody o provedení práce, povinnost zaměstnavatele rozvrhnout pracovní dobu do směn a způsob, jakým musí být tato nová povinnost provedena včetně možnosti výjimek u určitých povolání (např. dobrovolní hasiči). Zástupci MPSV dále informovali o změnách týkajících se výpovědí v případě dohod, práce na dovolenou včetně její výměry, nepřetržitého odpočinku, příplatků apod. Zmíněno bylo také téma informační povinnosti zaměstnavatele, práce na dálku či novinky při doručování, kde došlo např. k rozvolnění při volbě způsobu doručování ze strany zaměstnavatele (již není vyžadován souhlas s doručením do datové schránky).

Hodinka regionálního rozvoje na téma aplikace ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi (srážky z dávek) – tzv. 3x a dost

Podnět na uspořádání webináře na další téma vzešel na zasedání Bezpečnostní komise. Opět se jednalo o legislativní úpravu v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí, kdy je možnost dle zákona o pomoci v hmotné nouzi provádět srážky z dávek na úhradu pokut uložených za určité typy přestupků. V rámci Hodinky regionálního rozvoje tentokrát prezentovala Alice Říhová z Odboru nepojistných sociálních a rodinných dávek, MPSV. Uvedla, že se jedná o kontroverzní opatření, které bylo do novely zákona zařazeno na základě poslanecké iniciativy a nyní je napaden ze strany Ústavního soudu.

MPSV v rámci svého příspěvku účastníky webináře informovalo, že srážky lze provádět pouze z dávek příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení (opakující se dávky). Zákon o pomoci v hmotné nouzi definuje přestupky, které když pachatel spáchá a je za ně uložena pokuta a tuto pokutu neuhradí, je možné srážky realizovat (jedná se např. o přestupek zanedbání péče o povinnou školní docházku

žáka, přestupky proti občanskému soužití apod.). Obec s rozšířenou působností je povinna informovat krajskou pobočku Úřadu práce („ÚP“) o době spáchání přestupků a uložených sankcích, přičemž ÚP následně vyhodnotí, zda je možné srážky z dávek realizovat, a pokud ano, rozhoduje také o výši těchto srážek, které jsou následně bezodkladně poukazovány na účet určený OÚ ORP, který pokutu uložil. Je zde řada podmínek, které musí být naplněny (např. se nesmí jednat o osobu mladistvou aj.), současně je zákonem stanoveno minimum, které musí

po srážce příjemci dávky zůstat pro případ, že je mezi společně posuzovanými osobami nezaopatřené dítě. Alice Říhová dále posluchače upozornila, že častým úskalím při realizaci tohoto opatření je právě odůvodňování postupu ORP, které je třeba v oznámení koncipovat tak, aby byl postup přezkoumatelný – tj. musí být srozumitelné a dostatečné.

*Ilona Masopustová, Claudia Šrámek
Legislativní a právní sekce Kanceláře Svazu*

- www.poradnaprobce.cz
- Více než 3100 aktuálních právních rad, které jsou pravidelně aktualizovány
- Systém využívá již více než 3000 obcí
- Možnost využití služeb až pětikrát ročně zdarma pro členské obce
- Každá členská obec Svazu má přístup až pro 11 osob
- Tvorba automatických dokumentů – připravené smlouvy pro jednoduché použití
- Nabídka vzdělávacích kurzů pro úředníky a zastupitele obcí a krajů

Vznik veřejně přístupných účelových komunikací

Veřejně přístupné účelové komunikace na rozdíl od ostatních kategorií pozemních komunikací (místních komunikací, silnic a dálnic) mohou být ve vlastnictví jakékoliv fyzické či právnické osoby, přičemž vznikají pouhým naplněním zákonem vymezených znaků (dále dotvořených soudní judikaturou), aniž by tak bylo třeba vydání jakéhokoliv správního aktu – rozhodnutí, územního plánu, obecně závazné vyhlášky apod. Vzhledem k tomu, že tyto zákonné znaky jsou dotčeným subjektům často neznámé, případně jimi bývají špatně vykládány, panuje mezi vlastníky pozemků, po kterých by tato účelová komunikace mohla vést, a veřejností tuto cestu užívající často napjatá nálada. Zpravidla to tak vede k umístění různých překážek, zasilání předžalobních výzev a obecně ke sporům, kterým by bylo možné se vyvarovat.

Níže si tedy ve srozumitelné a stručné formě představíme celkem čtyři znaky – plynoucí ze zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „PozKom“), a taktéž soudní judikatury – při jejichž naplnění je jisté, že dotčená cesta je veřejně přístupnou účelovou komunikací, a tedy její vlastník je povinen strpět její užívání širokou veřejností.

I. Patrnost a stálost cesty v terénu dle ust. § 2 odst. 1 PozKom

Patrnost stálé cesty je zcela základním znakem veřejně přístupné účelové komunikace. Tento znak je naplněn, jestliže se v případě dané cesty jedná o v terénu patrný koridor, který je jednoznačně identifikovatelný a odlišitelný od okolního prostoru a současně jeví známky toho, že je užíván jako dopravní cesta.

Typicky lze naplnění tohoto znaku spatřovat u **vychozených pěšin, vyježděných kolejí či jiných dopravních pásů**, které jsou již na první pohled veřejností stále užívány. Nemusí zde přitom být na cestě umístěn žádný asfalt, beton, panely či jiné těleso pozemní komunikace. Postačí zde tedy skutečně pouze zřejmá „prochozenost“ či „proježděnost“ určité cesty.

II. Účel cesty dle ust. § 7 odst. 1 PozKom

Aby mohla být dopravní cesta označena za účelovou komunikaci, musí (mimo jiné) sloužit ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Je tedy třeba, aby dotčená cesta **spojovala nemovitosti na-**

vzájem nebo s ostatními pozemními komunikacemi. Naplnění tohoto znaku zpravidla nečiní problém, neboť je v praxi opravdu minimum případů, kdy by cesta vedla pouze po jednom pozemku a současně jej nespojovala s jiným pozemkem či pozemní komunikací. O užívání takové cesty by navíc veřejnost zřejmě nejevila zájem.

III. Souhlas vlastníka s jejím užíváním ve smyslu ust. § 19 PozKom

Tento judikaturou dovozený znak bývá zpravidla nejproblematictější, neboť vlastník pozemku, po němž dotčená cesta vede, bude pravděpodobně vždy tvrdit, že souhlas s užíváním cesty nikdy neudělil. Zde je však třeba uvést, že souhlas vlastníka nemusí být učiněn ve formě veřejného souhlasného prohlášení. Zcela postačí souhlas konkludentní (mlčky), který je dán i v **případě, kdy vlastník veřejnosti po určitou dobu v užívání cesty nebrání.** Naopak nesouhlas vlastníka s užíváním cesty musí být projeven včas a aktivním jednáním – oplocení, zatarasení, cedula apod.

V této souvislosti je třeba upozornit, že již jednou (byť konkludentně) udělený souhlas vlastníka zavazuje, což se projevuje tak, že **již jednou vzniklá účelová komunikace nemůže být ze strany vlastníka svévolně zrušena, a to ani vlastníkem pozdějším, neboť i na něj přechází souhlas jeho předchůdce.**

IV. Nutná komunikační potřeba

K naplnění tohoto znaku je třeba, aby cesta byla **nezbytná pro dopravní obsluhu či obhospodařování konkrétní nemovitosti nebo skupiny nemovitostí.** Platí přitom, že se nemůže jednat pouze o zkrat-

Mgr. Petr Malíšek

specialista na územní plánování a správní řízení

Je absolventem magisterského oboru právo a právní věda na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Již během svého studia působil několik let na odboru veřejných zakázek Rektorátu Masarykovy univerzity a rovněž v brněnské advokátní kanceláři zaměřující se na právo korporátní a závazkové. Současně pak také při studiu získal cenné zkušenosti i na právnických letních školách v Ázerbájdžánu, kde se zaměřoval na obchodní právo a právo obchodních korporací, a v Gruzii, kde se věnoval právu duševního vlastnictví.

V rámci své koncipientské a advokátní praxe v KVB advokátní kanceláři poskytuje právní poradenství územním samosprávným celkům ve všech oblastech práva spjatých s jejich fungováním. Mezi stěžejní oblasti, na které se zaměřuje, patří zejména vyvlastňování a vyvlastňovací řízení, ale taktéž právo pozemních komunikací, územní plánování a stavební řád, školské právo a pracovní právo se zaměřením na úředníky územních samosprávných celků.

Je autorem desítek odborných či populárně naučných článků, v nichž se věnuje zejména již zmiňovaným oblastem práva, ale pak také některým aspektům zákona o svobodném přístupu k informacím, zákoníku práce, občanského zákoníku a obecního či krajského zřízení.

ku z pohodlí, ovšem o cestu, jejíž užívání je (v podstatě) nutné, resp. neexistuje srovnatelný přístup po cestě veřejné (ve vlastnictví státu, obce nebo kraje). Vždy je přitom třeba posuzovat, **zda je alternativní cesta skutečně způsobila nahradit cestu dotčenou.**

Jestliže není možné jednoznačně určit, zda je zde skutečně dána nezbytnost užívání cesty pro nedostatečnou alternativu, či se jedná pouze o zkratku z pohodlí, je třeba se pak také zaměřit na to, **k jakému cíli cesta vede** (cesta k rodinnému domu je přirozeně nutnější nežli k lesu či louce), **zda a jak rozsáhle by bylo třeba cíl cesty stavebně upravovat** (pozemek nebo budovu), aby byl možný alternativní přístup (pokud by taková úprava měla být značná či by snad byla dokonce nemožná, je třeba upřednostnit cestu, o kterou se vede spor).

V případě, kdy jsou naplněny veškeré výše vymezené znaky, bude posuzovaná cesta bez dalšího veřejně přístupnou účelovou komunikací. **Veřejnost tedy bude moci (aniž by se musela vlastníka jakkoliv dovolovat) užívat dotčenou cestu, jako tomu činila doposud.** Případné rozhodnutí silničního správního úřadu o tom, že se skutečně jedná o veřejně přístupnou účelovou komunikaci, přitom bude pouze deklaratorní. Což znamená, že bude pouze „posvěcovat“ již platný stav.

I přes naplnění výše vymezených znaků veřejně přístupné účelové komunikace, které v souhrnu signalizují, že je zde dána převaha veřejného zájmu (zájem široké veřejnosti na užívání dotčené cesty) nad zájmem soukromým (zájmem vlastníka pozemku na ochraně svého vlastnic-

kého práva), **může dojít k případům, kdy by omezení vlastníka šla již přes únosnou míru.**

Zpravidla se bude jednat o případy, kdy po dotčené cestě jezdí mimo jiné i velké dodávky, nákladní vozidla či těžká technika, které povrch cesty nadměrně poškozuji. V úvahu ale přichází i nárůst hluku a zplodin, který již je pro vlastníka pozemku, na němž cesta leží, neúnosný. V takovém případě lze ze strany vlastníka podat na silniční správní úřad žádost o úpravu či omezení veřejného přístupu na účelovou komunikaci. Tato žádost může kupříkladu znít na **umístění dopravního značení, kterým bude omezen vjezd všech nákladních vozidel.**

Mgr. Petr Malíšek
advokát

Vybrané dotazy

Po načtení QR kódu si můžete zobrazit aktuální znění dotazu včetně odpovědi.

■ **Vlastník pozemku, na kterém leží veřejně přístupná účelová komunikace, tuto komunikaci zablokoval. Jakým jiným způsobem se lze bránit mimo soudní spor?**

Umístěním překážky (např. instalací závoří a jejím sklopením) na již existující veřejně přístupnou účelovou komunikaci nelze legálně omezit přístup veřejnosti na tuto komunikaci. Jestliže dojde k neoprávněnému umístění pevné překážky zasahující do účelové komunikace, zahájí silniční správní úřad, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností, správní řízení o jejím odstranění (z moci úřední či na žádost). Současně může neoprávněné umístění pevné překážky na veřejně přístupnou účelovou komunikaci představovat přestupek. O přestupku rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností.

■ **Je obec povinná udržovat sjízdnost a schůdnost na veřejně přístupné účelové komunikaci? Musí obec takovou komunikaci zařazovat do plánu zimní údržby?**

Vlastník účelové komunikace, kterým může být obec, ale i jiná osoba, není povinen zajišťovat její sjízdnost ani schůdnost (s výjimkou chodníků), resp. zařazovat ji do plánu zimní

údržby. S ohledem na dopravní účel pozemních komunikací (včetně účelových) by však měl vlastník účelové komunikace předcházet škodám alespoň tím, že přiměřeně upozorní potenciální uživatele své účelové komunikace na závažné a nebezpečné závady ve sjízdnosti či schůdnosti, které se na komunikaci vyskytují a uživatele je nemohou předvídat.

■ **Může obec vypínat v nočních hodinách veřejné osvětlení v částech obce, kterými neprochází průjezdní úseky silnic I., II. a III. třídy? Týká se to i veřejného osvětlení podél místních a účelových komunikací?**

Obec může vypínat veřejné osvětlení v částech obce, kterými neprocházejí průjezdní úseky silnice. Zákon nestanovuje povinnost mít veřejné osvětlení podél místních a účelových komunikací a v případě, že veřejné osvětlení vybudováno je, ani to kdy a jak mají být zapínány. Je zcela na uvážení příslušného orgánu obce, zda veřejné osvětlení zřídí, či nikoliv, a kdy jej bude zapínat, či vypínat.

■ **Má soukromý zemědělec právo chtít po obci opravu poškozené obecní komunikace, kterou sám poškodil?**

Jde-li o místní komunikaci, ta musí být vlastním ze zákona udržována sjízdná. V případě veřejně přístupné účelové komunikace zákon žádné zvláštní povinnos-

ti vlastníku komunikace nepředepisuje. V některých případech by bylo teoreticky možné dovodit jeho odpovědnost za škodu vzniklou v důsledku stavu komunikace.

Jestliže zemědělec komunikaci poškodil, odpovídá samozřejmě obci za způsobenou škodu. Současně se mohl dopustit přestupku dle zákona o pozemních komunikacích.

■ **Jaký je postup v případě pojmenování účelové komunikace?**

Veřejně přístupnou pozemní komunikaci lze pojmenovat jako ulici či jiné veřejné prostranství, přičemž rozhodování o názvech ulic a jiných veřejných prostranství (např. náměstí) je vyhrazeno zastupitelstvu obce. Ulice a veřejná prostranství se nepojmenovávají shodnými názvy a ani podle jmen žijících osobností veřejného života, název musí být v rámci jedné obce jedinečný. O pojmenování ulic a jiných veřejných prostranství rozhoduje zastupitelstvo obce na svém zasedání. K pojmenování pak dochází zápisem do Registru územní identifikace nemovitostí (RÚIAN), přičemž zápis provádí obecní úřad.

odpovědi na dotazy
zpracovala KVB advokátní kancelář

Připomínkujeme

V únoru (k 20. 2. 2024) jsme připomínkovali především:

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Alena Klimt

Hlavním cílem úpravy je zavedení tzv. sociálně-zdravotních služeb, což dle MPSV umožní v rámci jedné služby zkombinovat sociální službu se zdravotní službou a jejich poskytování efektivně koordinovat. Sociálně-zdravotní služby bude moci zajišťovat poskytovatel sociálních služeb v centrech denních služeb, denních stacionářích, týdenních stacionářích, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem, domovech pro osoby se zdravotním postižením, centrech duševního zdraví nebo v zařízeních odlehčovacích služeb. Poskytovatel sociálních služeb musí mít registraci k poskytování některé z výše uvedených sociálních služeb a zároveň oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách. Poskytovatelům sociálních služeb, kteří budou mít zájem poskytovat sociálně-zdravotní lůžkovou péči, novela přináší povinnost získat oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Zavádí pro ně materiálně-technický a personální standard, který bude mít zásadní finanční dopady.

V tomto smyslu Svaz uplatnil zásadní připomínku – poskytovatelé ponесou náklady související se zavedením zdravotní složky péče do jejich provozu a dále náklady související s úpravami, které souvisejí s naplněním materiálně-technických podmínek pro provoz zdravotnických zařízení. Uvedené změny by dle názoru Svazu měly být řešeny v souvislosti se zamýšlenou změnou financování sociálních služeb. Dále Svaz vznesl připomínku, aby byla možnost poskytovat sociální a zároveň zdravotní péči také v chráněném bydlení či v pobytové formě sociální rehabilitace a současně aby mohla být vykazována zdravotním pojišťovnám.

Návrh institucionálního ukotvení Agentury pro sociální začleňování a jejího postavení vůči ministerstvům a jiným ústředním orgánům státní správy a územním samosprávným celkům

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Claudia Šrámek

Návrh byl předložen ve variantním řešení dalšího fungování Agentury pro sociální začleňování („ASZ“). Svaz se již v minulosti vyjadřoval, že neshledává v činnosti ASZ žádný zvláštní přínos nad rámec již dostupných nástrojů, které obci v oblasti sociálního začleňování mají. Upozornil na zcela zanedbatelné procento obcí, které s ASZ spolupracují, a uvedl, že její činnost nepovažuje za efektivní a systémový směr řešení problémů spojených se sociálním vyloučením v České republice. Preferuje proto variantu, aby finanční prostředky určené na činnost ASZ byly převedeny na jiné oblasti – zejm. posílení financování výkonu sociální práce na obcích. V rámci připomínek se proto přiklonil k útlumové variantě činnosti ASZ a v rámci vypořádání zůstal v rozporu.

Návrh vyhlášky o provedení některých ustanovení stavebního zákona

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Ivona Mottlová

Předkladatel přistoupil k přípravě návrhu vyhlášky v souvislosti se schváleným zákonem č. 283/2021 Sb., stavební zákon. V oblasti stavebního řádu návrh vyhlášky stanoví formuláře žádostí (včetně součástí žádostí) o úkony stavebních úřadů. Dále návrh vyhlášky upravuje obsahové náležitosti štítku a v oblasti kontroly ve věcech stavebního řádu vzor průkazu o pověření ke kontrole a podrobnosti rozsahu kontrolní prohlídky ve věcech stavebního řádu. V oblasti činnosti autorizovaných inspektorů upravuje návrh vyhlášky obsahové náležitosti formulářů žádostí o udělení a prodloužení oprávnění, postup při jmenování členů koordinačního orgánu a jeho činnost, dále přípravu, provádění a obsah zkoušek a náležitosti a způsob vedení evidence autorizovaných inspektorů. V oblasti stavebního práva hmotného pak vyhláška upravuje rozsah a obsah systému stavebně technické prevence včetně obsahových náležitostí oznámení výskytu závady nebo havárie a výsledku šetření jejich příčin.

Svaz uplatnil převážně doporučující připomínky ohledně výkladu některých pojmů či k upřesnění formulářů.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Strategie řízeného přístupu k datům pro zajištění podmínek pro kvalitní správu datového fondu veřejné správy České republiky
- Novela nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit
- Novela vyhlášky č. 432/2005 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením zemědělského hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku
- Novela vyhlášky č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva
- Novela vyhlášky č. 393/2020 Sb., o digitální technické mapě kraje
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 245/2016 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Návrh nařízení vlády o maximální částce příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce
- Návrh Aktualizace Konceptu zavádění metody BIM v České republice

Jak ochránit bytový fond před neplatiči a pobudy? V Horním Slavkově vědí!

Městečko Horní Slavkov se dostalo do soudního sporu s Ministerstvem vnitra. Kauza se týkala kritérií pro přidělování městských bytů, ke kterým mělo ministerstvo zásadní výhrady – považovalo je za diskriminační. Nu, ministerské výhrady jsou jedna věc, ale jelikož Horní Slavkov si byl jist, že je v právu, konečné slovo patřilo moci soudní. Ta rozhodla ve prospěch samosprávy. Jde o téma dosti ožehavé a význam rozsudku přesahuje tento konkrétní spor. Považujeme tedy za vhodné se na celou kauzu blíže podívat, a proto jsme požádali o vyjádření toho nejpovolanějšího – starostu obce Horní Slavkov Alexandra Tereka, který je mj. aktivním členem několika orgánů Svazu.

Pane starosto, než se začneme věnovat samotné záležitosti, která vaše město přivedla až k branám správní justice, mohli byste v několika větách představit sebe a město?

Jsem starostou historického města Horní Slavkov od roku 2014. Město leží v západní části ČR – Karlovarském kraji uprostřed chráněné krajinné oblasti Slavkovský les. Dějiny města jsou od počátku spjaty s těžbou nerostného bohatství. V padesátých letech 20. století se nedaleko Horního Slavkova nacházely uranové doly, které sloužily také jako nechvalně známé pracovní tábory pro politické vězně komunistického režimu. Dnes má město 5300 obyvatel.

Nyní již k jádru věci. Interview spolu vedeme díky nedávnému úspěchu vašeho města proti žalobě Ministerstva vnitra. Kauza se týkala pravidel pro přidělování obecních bytů. Mohl byste ozřejmit, co Vás k přijetí těchto pravidel vedlo a jaký byl jejich obsah?

V roce 2012 bylo rozhodnuto, že si správu bytového a nebytového fondu města převzme město zpět od městské společnosti. Přitom byla zjištěna vysoká míra pohledávek a ještě větší překvapení, že se s dluhy vlastně nic nedělá. Ty rostou a dlužníci bydlí dál. Zjistili jsme, že vlastně žádná pravidla pro přidělování bytů nejsou, že dlužník dlužící místní poplatek městu získal byt, kde dlužil opět, v tomto případě za nájem. Aby se toto už neopakovalo, byla stanovena pravidla, která byla postavena na zásadách bezdlužnosti a veřejného pořádku. Každý žadatel musel doložit, že není dlužníkem města, celního úřadu (Celní správa ČR v rámci tzv. dělené správy vymáhá pohledávky většiny orgánů státní správy, např. dopravní přestupky) a zdravotní pojišťovny, u níž je žadatel pojištěn. Po zavedení pravidel došlo k obrovské změně. Žadatelé o byt a nájemníci pochopili, že kdo neplatí, nebydlí. Zkoumání bezdlužnosti má vynikající výsledky, když:

1. počet soudních vyklizení klesl pod průměr 1 ročně,
2. pohledávky z nájemních vztahů se z částky 5 370 000 Kč z roku 2012 (bez penále) snížily na částku 1 282 000 Kč (bez penále ke stavu k 18. 8. 2022).

Stěžoval si na pravidla někdo z žadatelů o byt?

Podnět ministerstvu podal neúspěšný žadatel o byt – žadatel s dluhovou stoupou. Svou argumentaci opřel o domnělou diskriminaci.

Co se na přijatých pravidlech nelíbilo ministerstvu?

Ministerstvo naše pravidla vyhodnotilo jako diskriminační a odporující Listině základních práv a svobod. Máme tři typy bytů (dva typy mají specifické podmínky stanovené poskytovatelem dotace), proto máme i tři předpisy – Pravidla. Ty však mají shodný princip – dokládání bezdlužnosti, přestupkové minulosti. V pravidlech jsme měli drobné nedostatky či nepřesnosti, které jsme v první fázi doзору napрави- li. Ustoupili jsme také v dokládání trestní minulosti žadatelů u vybraných trestných činů. Co jsme odmítli odstranit, je posuzování bezdlužnosti uchazečů a jejich přestupkové minulosti u vybraných přestupků v oblasti občanského soužití. A to bylo já-

drem soudního přezkumu.

Jak jste na ministerskou kritiku a opatření reagovali u vás na městě? Zvažovali jste, že byste ministerstvu vyhověli, nebo jste měli od počátku jasno, že pravda je na vaší straně?

Tajemník našeho městského úřadu Martin Stark byl od počátku přesvědčený, že bychom ustoupit neměli, znamenalo by to rezignovat na ochranu majetku obcí, že soudit se musíme a že věří v úspěch města. Rada města se s tímto názorem ztotožnila. Tajemník sám celou argumentaci zpracovával. Jsem rád, že jsme do soudního sporu šli.

Jak probíhala komunikace s ministerstvem? Proběhla k věci nějaká jednání, nebo jste rovnou dostali pokyn shora, a tím měla být z pohledu státní správy věc vyřízena?

Komunikaci mohu označit za seriózní a se snahou nám odborně pomoci. Ale s argumentací ministerstva jsme se nemohli smířit. Dokonce jedna z argumentací byla absurdní. Absurdita spočívala v tom, že sice ministerstvo shledalo legitimitu ověření si bezdlužnosti žadatele o byt – občana města Horní Slavkov v jeho evidencích, ale u žadatele z jiného města požadavek doložení

bezdlužnosti shledalo již za diskriminační. Takový závěr by znamenal, že žadatel z jiného města by byl považován za bezdlužného, protože logicky u města Horní Slavkov nemůže mít žádný záznam. Vyhovět zcela ministerstvu by znamenalo rezignovat na ochranu majetku a veřejného pořádku, ale i na logiku věci. Byl to střet právní teorie se skutečným životem obcí. A také jsme si byli vědomi, že rozsouzení tohoto sporu bude mít celorepublikový význam.

Věc se nakonec dostalo k soudu. Na čem jste u soudu založili svou argumentaci?

Argumentovali jsme, dle našeho názoru, logickou úvahou, že doložením skutečnosti, že dlužník plní své finanční povinnosti vůči státu a městu samotnému, popř. se je snaží dodatečně plnit (např. řádným splácením), je prevencí ochrany majetku obce. My jsme pro získání měsíčního příspěvku ze státního rozpočtu (po dobu pouhých 6 měsíců) ve výši 14 600 Kč museli předložit 7 potvrzení o bezdlužnosti! Tvrdili jsme, že při hodnocení přiměřenosti požadavku města o doložení bezdlužnosti je nutno vzít v potaz, jakou hodnotu majetku nájemce získá. Oproti uvedenému příspěvku ze státního rozpočtu město požaduje pro posouzení ekonomických rizik jen tři údaje k finanční spolehlivosti občana (celní úřad, zdravotní pojišťovna a údaje z vlastní evidence města), přitom však poskytuje nájemci k užívání svůj majetek v hodnotě neklesající pod 700 tis. Kč. Bylo by (a vlastně už je) diskriminační, když stát i u bagatelních částek vyžaduje násobně vyšší doložení finanční spolehlivosti (a dokonce u subjektu, který je obecně i v bankovním sektoru považován za nerizikový – obec) a město poskytující vyšší majetkové i užitné hodnoty to málo, co potřebuje pro naplnění své povinnosti (zejména hospodárnosti), by nemohlo vyžadovat. Zkoumání bezdlužnosti, jak už bylo uvedeno v předchozí odpovědi, mělo vynikajících výsledků. Uváděli jsme také, že neplacení nájemného a služeb spojených s bydlením nájemcem je pro město velkým rizikem

a zásahem do jeho hospodaření. Neplacení nájemného a služeb s ním spojených znamená, že město neobdrží nájemné, ale navíc musí ze svého uhradit pravidelné měsíční náklady spojené s vlastnictvím bytu bez ohledu na to, zda mu nájemník zaplatí. Spolet na to, že to později vymůže v exekucním řízení, je lehkovážností a zřejmou ne-hospodárností. Obecně platí, že jednodušší a levnější je prevence, tzn. přiměřené ověření si žadatele právě onou finanční spolehlivostí/bezdlužností, než následně nejistá represe (exekuce, soudní vystěhování). Dále město setrvalo na požadavku ověření si, že žadatel není osobou, která se dopustila přestupku. Došlo však k závěru, že tento požadavek je možné upravit/zmírnit (a vyhovět částečně názoru Ministerstva vnitra). Rozsah posuzovaných skutkových podstat byl redukován, nově vyžaduje město informaci jen o opakovanosti páchaného přestupku. Tímto opatřením, a opět z praktické zkušenosti, lze velmi účinně preventivně předcházet narušování občanských soužití. Byli jsme přesvědčeni, že i tento požadavek byl legitimní, protože účelem není znovu potrestat žadatele o byt (jak tvrdilo ministerstvo), nýbrž je sledován veřejný zájem na zajištění veřejného pořádku a klidného soužití.

Soudy bývají časově i finančně nákladné, byť ve správním soudnictví to snad platí o něco méně než třeba ve sporech obchodních. Jak to bylo u vás? Bylo pro Horní Slavkov vedení sporu náročné? Jak dlouho jste na rozsudek čekali?

Dostali jsme se do situace, kdy jsme už ministerstvu sdělili, že trváme na naší argumentaci, další konzultace není třeba a k soudu jít chceme. Ministerstvo nám Pravidla ve sporných částech pozastavilo, a protože jsme k soudu chtěli co nejdříve, nepodávali jsme proti pozastavení opravný prostředek – rozklad. Celou argumentaci připravoval náš tajemník, a tedy to pro nás bylo zcela bez finančních nákladů. Žaloby byly podány v květnu 2023, první rozsudek byl vyneseno v prosinci téhož roku.

Soud nakonec rozhodl ve váš prospěch, mohli byste krátce shrnout, proč a jak odmítl argumenty Ministerstva vnitra?

Soud se neztotožnil s žádnou argumentací ministerstva, to pak zbývajících dvě žaloby vzalo zpět. Dokonce bych řekl, že byl i vůči ministerstvu kritický. Uvedl, že město představilo racionální a do jisté míry i podložené důvody pro požadavek prokazování bezdlužnosti. Konstatoval, že je-li posuzování založeno mj. i na tom, že konkrétní žadatel nemá (nesplácené) dluhy u Celního úřadu či své zdravotní pojišťovně, nejví se tato úprava jako svévolná či nerozumná. U posuzování hodnocení opakovanosti páchaní vybraných přestupků pak soud konstatoval, že má racionální jádro a že jeho účelem je účinně předcházet potížím v občanském soužití, aby bylo možné zachování veřejného pořádku.

Jaké máte v bytové oblasti plány do budoucna?

Bydlení je jednou ze základních lidských potřeb. Kde jsou byty, jsou občané. Proto v posledních letech se zaměřujeme na rozšíření bytového fondu. V letošním roce budeme rekonstruovat dům, ve kterém nově vznikne 6 bytových jednotek, další budou k dispozici do pěti let. Uvolněné byty procházejí kompletní rekonstrukcí a jako moderní jsou nabízeny občanům.

Vzkázal byste něco dalším obcím a kolegům?

Jsem rád, že jsme do soudního sporu šli. Jsou to právě samosprávy, které každodenně řeší potřeby obce a svých občanů. My víme, co občany trápí, co trápí obce, a každý den hledáme způsoby, jak to řešit. Vyřešení otázky, jak chránit majetek před vznikem dluhů, je jednou z oněch potřeb. Máte-li pocit, že svou práci děláte správně, nebojte se jít do sporu. Každý spor totiž může přinést řešení a posunout nás, obce, zase o kousek dopředu.

*Za rozhovor děkuje
Tomáš Sobota*

Interaktivní hra města Ústí nad Orlicí dětem vysvětlila důležitost prevence

Děti a mládež lze vzdělávat v oblasti prevence kriminality zábavnou a stravitelnou formou. Ilustrujícím příkladem je Ústí nad Orlicí a jeho interaktivní hra „Oldovi už není OUzko aneb Prevence a pomoc v Ústí nad Orlicí“, kterou připravila tamní Komise prevence kriminality.

Inspirace ve stopovaném

Soutěž pro děti a mládež (od 6 do 18 let) běžela od 4. 9. do 4. 10. 2023. „Celá hra byla hratelná s mobilním telefonem a aplikací Actionbound. Ve hře se hráči seznámili s Oldou, který je provázel celou hrou, seznamoval je se svým životním příběhem a jeho rodinou. Při svém putování městem plnili hráči různé zajímavé úkoly a především zjistili, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, i proč je důležitá prevence,“ uvádí manažer prevence kriminality Tomáš Lukes, který s nápadem interaktivní hry přišel a celou hru následně vytvořil včetně její grafické podoby. „V dnešní době děti a mladiství tráví nadměrné množství času na mobilních telefonech. Naším záměrem bylo dostat tyto děti ven, do města, do přírody a spojit tento čas s něčím

poučným a zábavným. Při hledání technického řešení nás zaujala aplikace Actionbound, ve které lze vytvořit hru typu ‘stopovaná’ a plnit zadané úkoly,“ podotýká Tomáš Lukes. Tvůrce zaujaly v České republice hry, které vytvářela vsetínská knihovna. „Jejich hry se více věnují historii či knihám, ale byly blízko naší představě. Po našem oslovení nám vsetínská knihovna ochotně poradila s různými technickými záležitostmi i licenčními podmínkami aplikace,“ dodává Tomáš Lukes.

V Ústí nad Orlicí na počátku projektu s prosbou o spolupráci oslovili organizace a subjekty, jejichž činnost a pomoc rodinám a dětem je potřebná a důležitá. Z velké části šlo o subjekty, které mají své sídlo či kancelář v Ústí nad Orlicí a jsou případně zapojeny do prevence kriminality. Oslovené orga-

nizace poskytly krátké popisky své činnosti, případně krátká videa, které si ve hře hráči mohou přečíst. Hráči se seznámili s činnostmi Police ČR, Městské policie Ústí nad Orlicí, Probační a mediační služby ČR, Pedagogicko-psychologické poradny, SKP-Centra, Laxus, OSPOD Ústí nad Orlicí, sociálního odboru městského úřadu, Úřadu práce ČR, Občanské poradny a NZDM Kamin. S propagační hrou pomohly i místní základní školy.

150 zapojených dětí

Interaktivní hra měla skvělou odezvu. „Je nám známo, že hru rozehrlo více jak 150 hráčů. Místní školy využily hru v rámci výuky, například občanské výchovy. Celou hrou však nakonec úspěšně prošlo 30 hráčů. Ti nejlepší, kteří získali nejvíce bodů a dohráli hru v nejkratším

Poctivost se vyplácí. Něco o tom vím. Jednou jsem našel cizí peněženku plnou peněz. Bez dokladů. Měl jsem velký nutkání si ji nechat! Svědomí mi nedalo. Ty peníze přeci někomu patří!

Díky kamerovému systému se zjistilo, že peněženku ztratila jedna holka, když šla z peněz třídního fondu koupit dárek. Zkrátka, peněženka našla svou majitelku a já svou Janu.

čase, byli následně na radnici odměněni hodnotnými cenami," bilancuje tvůrce hry. Hra byla připravována od dubna do června 2023. V průběhu června byli občané města informováni o plánovaném spuštění hry v měsíčníku Ústecké listy. Spuštění hry bylo stanoveno na 4. 9. 2023. Propagace hry probíhala jak na webu města, tak ve školách i po celém městě, například formou plakátů, které informovaly o soutěžní interaktivní hře. Nejvíce projektu pomohla reportáž regionální televize OIK i příspěvky na Instagramu města.

V průběhu hry hráči museli navštívit jedenáct stanovišť, na kterých jim byla představena daná organizace či služba, a splnit zadaný úkol. Objevit však mohli i bonusová místa, kde jim byly představeny volnočasové organizace, jako DDM, muzeum či knihovna. Zde po splnění úkolů získali další cenné body do soutěže. Nejvíce hráčů hru dokončilo v posledních dnech soutěže. Dne 4. 10. 2023 se hra uzavřela a byly vyhodnoceny výsledky. Odměněno bylo 30 úspěšných hráčů, přičemž 7 nejlepších bylo pozváno na slavnostní předávání cen na radnici.

Jakou odezvu hra našla u dětí a rodičů? „Jak v samotném průběhu hry, tak především na jejím konci jsme od hráčů, ale i rodičů a učitelů přijímali zpětnou vazbu, která byla vesměs pozitivní. Chválena byla jak zábavnost hry, tak její poučnost. Zmiňována byla nápaditost úkolů a využití GPS. Potěšilo nás, že díky hře poznali hráči služby a organizace, které dopsud neznali,“ hodnotil Tomáš Lukes. Negativních ohlasů bylo minimum. Zmiňována byla především dlouhá trasa hry (okolo 6,5 km).

Z rozpočtu města byla hrazena licence aplikace Actionboud, propagační materiály a ceny do soutěže. Celkové náklady nepřesáhly 15 000 Kč.

Pokračování od března

Od března 2024 bude hra opětovně spuštěna a volně přístupná všem návštěvníkům Ústí nad Orlicí. Nepůjde již o soutěžní hru. Letos také započaly práce na pokračování hry. „Nová hra bude věnována tématu bezpečnosti v kyberprostoru a trávení volného času dětí a mládeže,“ nastínil Tomáš Lukes. Co by doporučil kolegům z jiných obcí? „Ve velké míře nám pomohla činnost Komise

prevence kriminality. Nabízí prostor pro praktické sdílení zkušeností a řešení aktuálních společenských problémů v obci. Z činnosti Ko-

mise prevence kriminality vznikl i tento projekt. Na základě naší zkušenosti můžeme doporučit vznik stejné nebo obdobné odborné komise,“ uzavřel.

Reportáž a informace o hře „Olovi už není OUzko“ na www.oiktv.cz.

Dana Pokorná
mediální koordinátorka
Ústí nad Orlicí

Nad vodou mě vždy drželi kamarádi. Rád vzpomínám na Ernesta. Ten byl fajn, byla s ním sranda. No co, byl to ROM. Přátelství si nevybírá.

Víš, stejně jako my měli doma problémy, měli problémy i u Ernesta. Ernest se mi kolikrát světoval, že rodiče nevědí, co dál...

Dostupné družstevní bydlení v Karlových Varech – fungování družstva

Vítejte u třetího dílu seriálu o projektu dostupného družstevního bydlení v Karlových Varech. Předchozí díly seriálu byly věnovány cílům projektu, základním parametrům zamýšlené stavby, modelu projektu a jeho jednotlivým krokům. Tento díl se podrobněji zaměří na fungování bytového družstva a záměr SMKV.

Statutární město Karlovy Vary (SMKV) v rámci projektu dostupného družstevního bydlení (DDB) založí s vybraným partnerem bytové družstvo. Toto bytové družstvo vybuduje bytový dům, v němž část bytů bude vyhrazených pro SMKV, zbývající byty pro nové členy.

Členem družstva se může stát jakákoliv fyzická osoba, která splní předepsané podmínky. SMKV aktuálně plánuje velice mírné podmínky, přihlásit se do družstva tak bude moci v podstatě každý svéprávný a bezúhonný člověk (nikoliv tedy právnická osoba), který nemá dluhy na daních, sociálním a zdravotním pojištění a vůči SMKV či jím zřízeným právnickým osobám.

Orgány družstva

Družstvo je zastupováno představenstvem, jehož členem bude po vzniku družstva ta-

ké SMKV. To umožní SMKV efektivně vést družstvo během výstavby bytového domu. V budoucnu však již členy bude volit členská schůze a bude tak na členech, koho si do vedení družstva zvolí.

Členská schůze je vrcholným orgánem družstva, který rozhoduje o všech důležitých věcech. Každý člen bytového družstva se může členské schůze účastnit a při hlasování bude mít jeden hlas. Všichni členové (včetně SMKV) si tak budou rovni a budou moci stejným dílem ovlivňovat fungování družstva.

Pro přijetí rozhodnutí o těch nejzásadnějších otázkách bude vyžadováno schválení všemi přítomnými členy. Tím bude garantováno, že každý člen může např. zabránit změně účelu družstva, podmínek členství a podobně. Družstvo tak bude sledovat svůj původní účel po celou dobu své existence.

Družstevní byty

Poté, co družstvo zcela splatí náklady na výstavbu bytového domu, může členská schůze rozhodnout o tom, že byty budou převedeny do vlastnictví členů. Rozhodnutí o převodu bytů tak bude plně v kompetenci členů. Bude-li jim vyhovovat více družstevní vlastnictví, mohou se dokonce rozhodnout v něm setrvat i nadále a byty nepřevádět.

Byty v bytovém družstvu mají sloužit k bydlení jeho členů, nikoliv jako spekulativní investice. Z tohoto důvodu bude podnájem družstevních bytů možný výhradně se souhlasem družstva uděleným z důvodů hodných zvláštního zřetele. Podnájem bytu tak bude pouze výjimečnou situací a byty tak nebude možné používat např. ke krátkodobým pronájmům prostřednictvím Airbnb a podobných platform.

Pojistky SMKV

SMKV tedy bude přinejmenším v první fázi fungování družstva členem představenstva, což mu poskytne přehled a kontrolu nad činností družstva po dobu výstavby bytového domu. SMKV jako člen družstva zároveň bude moci blokovat zásadní změny ve fungování družstva, což mu umožní zachovat původně stanovená pravidla a účel družstva.

SMKV bude mít zřízeno předkupní právo k podílům ostatních členů. Díky tomu bude mít přehled o tom, kdo se stane členem družstva, zároveň bude moci rozšířit svůj bytový fond.

Představenstvo si dále zřídí zvláštní poradní orgán, který bude tvořen ze zástupců SMKV. Díky tomu bude mít SMKV přehled o činnosti představenstva i poté, co již nebude jeho členem, a bude moci kontrolovat, že představenstvo své povinnosti plní řádně. SMKV tedy bude mít dostatek prostředků k tomu, aby mohlo zajistit, že družstvo bude řádně fungovat a sloužit svému účelu.

Záměr SMKV

V ČR lidé významně upřednostňují vlastnické bydlení. Za ideál je považuje 87 %

lidí, jak ukázal výzkum „Postoje k bydlení 2023“ Sociologického ústavu Akademie věd ČR. Ten se také zabýval tím, že většina respondentů spojovala nájemní bydlení s pojmy jako „nejistota“, „vyhazování peněz z okna“, „závazek“ nebo „starosti“, kdežto vlastnické bydlení spojovali s pojmy „domov“, „zázeří“, „jistota“ a „svoboda“, ačkoliv to ne vždy musí dávat racionální smysl. Zdá se tedy, že nájemní bydlení je spojováno s negativními emocemi a vlastnické s pozitivními. Ano, nájem obvykle stojí více, než platí vlastníci do fondu oprav, vlastnictví ale zase vyžaduje velkou vstupní investici. Před dvaceti lety bylo obvyklé, že si člověk pořizoval byt, aby v něm bydlel – ale postupně se byty stávají „investiční příležitostí“ a investoři tak zvyšují ceny bytu ostatním zájemcům o koupi bytu.

„Řešíme, jak do Karlových Varů přitáhnout nové obyvatelé a jak lidem z našeho města nabídnout možnost tady zůstat, aby odsud nemuseli odcházet,“ říká náměstek primátorky pro majetek Miroslav Vaněk. Komerční byty nejsou v Karlových Varech vůbec levné, i proto, že je poměrně snadné je udat na trhu nejen k bydlení, ale i pro komerční ubytování. Řada původních sdružení vlastníků začíná mít těžkou hlavu ze svých nových sousedů, kteří v jejich domě koupili byty.

Ubytovávají v nich třeba cizince, se kterými se navíc nejde na ničem domluvit, ať už kvůli tomu, že samozřejmě nemluví česky, nebo proto, že za týden už je tam zase někdo úplně jiný. Navíc, pokud je nový majitel sám cizinec, třeba během pandemie to prakticky znemožnilo sdružením fungovat – tito jejich členové byli prakticky nedosažitelní pro jakékoliv rozhodování.

„Chceme vážným zájemcům o bydlení nabídnout jistotu, jakou mají majitelé, včetně toho, že nájem neporoste mimo přiměřené meze. Zároveň s tím ale také finanční lehkost, kterou mají nájemníci, když nemusí být předem kupovat. Model družstevního bydlení toto nabízí, navíc dává městu významnou kontrolu nad tím, že projekt bude kvalitní a dobře postavený a zároveň bydlení nebude zneužíváno pro jiné funkce,“ dodává primátorka města Andrea Pfeffer Ferklová. Město tak může zajistit kvalitu projektu už od jeho návrhu, přes infrastrukturu a urbanistické návaznosti, zajištění dostupné ceny, až po samotné fungování bytových domů pro bydlení.

JUDr. Ing. Dana Sárová, Ph.D. LL.M.
vedoucí odboru právního

Magistrát stat. města Karlovy Vary
Mgr. Jiří Kučera, AK Kučera & Associates

eltma

Recyklace pneumatik má smysl.

- 1 Díky recyklaci pneumatik přispějete k ochraně životního prostředí i spokojenosti obyvatel.
- 2 Odevzdání pneumatik koncové uživatele nic nestojí a navíc celý proces likvidace je ekologický.
- 3 Nabízíme velkou sběrnou síť po celé zemi. Jsme transparentní i spolehliví a hlavně chceme obcím pomoci, aby nebyly ekonomicky a personálně zatížené sběrem ve sběrných dvorech.

Zajímá vás více o naší organizaci a recyklování pneumatik? Navštivte naše webové stránky
www.eltma.cz

Finanční komise, 26. ledna 2024, Praha

Na zasedání vystoupil ředitel odboru územních rozpočtů Ministerstva financí Miroslav Matej, který seznámil účastníky s hospodařením obcí a měst v roce 2023, predikcí na rok 2024 a uvedl aktuality z legislativy (změna zákona o rozpočtovém určení daní, zákona o dani z nemovitých věcí, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákona o účetnictví).

V druhém bodu členové komise diskutovali, zda místní poplatek z odpadu upravit jako poplatek za službu ve výši alespoň 80 %, jež by byl věcně usměrňován jako vodné a stočné. Přítomní se přiklonili k udržení stávajícího stavu, mj. i proto, že tento systém

byl nově zaveden od 1. 1. 2021 a nemáme prozatím vyhodnoceny dopady. K návrhu NERV k vyššímu dlouhodobě udržitelnému ekonomickému růstu komise konstatovala, že *finanční prostředky na účtech obcí jsou výsledkem jejich odpovědného hospodaření a v poslední době i zvýšených podílů obcí a měst na rozpočtovém určení daní a jsou cíleně vytvářeny k budoucím investicím do infrastruktury a jejich dalšího rozvoje. Odmítla, aby část prostředků rozpočtového určení daní byla převáděna nikoliv samotným obcím, ale*

do nějakého speciálního fondu, který by fungoval samostatně mimo rozpočet obcí. Takový koncept by byl zcela nepřijatelným zásahem do finanční autonomie obecních samospráv, jak postupně vznikala od roku 1990.

Pracovní skupina k RUD, 29. ledna 2024, Praha

Pracovní skupina k rozpočtovému určení daní se zabývala především problematikou dvojkolejnosti vedení a získávání dat o počtu obyvatel a následně využitím těchto dat ve veřejné správě, a to za účasti zástupců Ministerstva financí, Ministerstva vnitra a Českého statistického úřadu. Zvažovala a posuzovala výhody a nevýhody vedení dat o počtu obyvatel Českým statistickým

úřadem a registrem obyvatel. Diskutovala také jejich provazbu na jednotlivé zákony. Pro rozpočtové určení daní pracovní skupina doporučila využívat data z registru obyvatel. Problematicou se bude zabývat Předsednictvo Svazu.

Komise pro digitalizaci a elektronizaci, 29. ledna 2024, Jihlava

Na svém lednovém zasedání se Komise pro digitalizaci a elektronizaci v čele s předsedou komise Jaroslavem Střelákem setkala v sídle Krajského úřadu Kraje Vysočina v Jihlavě. Zasedání bylo koncipováno jako společné se zástupci Asociace krajů ČR a společných témat je mezi těmito odborníky vskutku mnoho. Příkladem byla diskuse vedená k otázce digitálních technických map, CMS2, ostrovního připojení či mimo jiné i k informačním koncepcím orgánů veřejné správy, jež budou i jedním z potřebných podkladů pro budoucí vývoj. Stranou nezůstalo ani téma kyberbezpečnosti, rovněž například vzhledem k tématu ostrovních připojení.

Výbor dobrovolných svazků obcí, 29. ledna 2024, hybridně

Na jednání byly diskutovány oblasti, kterým se výbor bude věnovat, a to především zmapování situace v území, zjištění, které dobrovolné svazky obcí (DSO) jsou aktivní, či navázání těsnější spolupráce s DSO. Jednalo se rovněž o nově zavedeném společenství obcí, které je vnímáno jako nadstavba DSO a přináší další rozměr a možnosti v oblasti meziobecní spolupráce. Bude nutno přinést informace o aktivitě svazků obcí v území a do budoucna řešit také otázku financování meziobecní spolupráce.

Komise životního prostředí, 2. února 2024, Praha

Zasedání Komise pod vedením její předsedkyně Olgy Dočkalové mělo na svém únorovém zasedání program velice nabitý. Komise věnovala čas diskusi k současnému vývoji novely zákona o obalech, jejímž cílem je zavedení povinného zálohování PET lahví a AL plechovek. Tolik diskutovaný zákon o myslivosti se dostal do první úrovně vypořádání mezirezortního připomínkového řízení a byl tak předmětem plenární diskuse členů komise. Komise se rovněž seznámila s analytickými závěry k dopadům Směrnice o čištění městských odpadních vod, jejíž přijetí ve stávající podobě by mělo zá-

sadní dopady na všechny municipality. Závěrem zasedání přítomní diskutovali nejen aktuální legislativu, jež nebyla ještě diskutována, ale i tematické zaměření Svazem připravované konference na téma odpadů a energetiky.

Komise pro udržitelný rozvoj, 8. února 2024, Praha

První jednání nově ustanovené Komise pro regionální udržitelný rozvoj se konalo pod vedením předsedkyně Dagmar Škodové Par-

mové. Přítomní členové byli seznámeni s novým složením a náplní činnosti komise, která se zaměřuje na regionální rozvoj v kontextu udržitelnosti. Diskutovali témata, kterými by se v rámci činnosti komise chtěli věnovat. Hlavní body jednání zahrnovaly projednání Akčního plánu Svazu 2023–2025 s důrazem na regionální rozvoj a kohezní politiku, kde přítomní diskutovali návrhy aktivit se zaměřením na priority VIII. a IX. a dalších oblastí. Diskutovalo se rovněž o aktuálních tématech regionálního rozvoje v ČR. Byla představena Analýza potřeb měst a obcí v kontextu kohezní politiky 2028+ a přehled aktuální legislativy včetně připomínek Svazu.

Komise pro kulturu a cestovní ruch, 9. února 2024, Praha

Předseda komise Jiří Růžička zvolil jako hlavní a nosné téma zasedání otázku eTuristy, tedy aplikace, jež by měla sloužit mj.

i k usnadnění administrace poplatků z pobytu. Hosty zasedání byli zástupci z Ministerstva pro místní rozvoj pánové V. Kružliak a J. Starý, kteří měli připravený výstup na toto téma. Diskuse k tomuto tématu byla velice živá. Přítomné zajímalo nejen nastavení samotné aplikace, ale i dosah na subjekty, jichž se dotkne, druh agregovaných údajů, které budou z výstupů z evidence patrné, či v jakém směru dojde k usnadnění administrace výběru poplatku z pobytu z celkového pohledu. Rovněž byla diskutována otázka legislativní i finanční připravenosti projektu eTurista a předpokládaný další vývoj. Po vstupu hostů byla pak část jednání komise věnována problematice aktuální legislativy v oblasti kultury a cestovního ruchu.

Komora obcí, 13. února 2024, Praha

V úvodu jednání Komory obcí vystoupil nově jmenovaný generální ředitel České pošty, s. p., Miroslav Štěpán. Seznámil přítomné s dalšími kroky, které Česká pošta (ČP) připravuje v rámci probíhající transformace. Představeny byly další možnosti rozvoje služeb v rámci stávající infrastruktury kontaktních míst ČP. V diskusi byla otevřena otázka možných změn v systému odměňování v projektu Pošta Partner. Miroslav Štěpán uvedl, že další redukce poboček ČP se aktuálně neplánuje.

Druhým významným bodem jednání bylo představení institutu společenství obcí Davidem Slámou, ředitelem Odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy Ministerstva vnitra. Prezentoval legislativní úpravu společenství obcí, která je platná a účinná od 1. ledna 2024. Seznámil přítomné s metodikou, kterou MV ČR ke společenství obcí připravilo. Diskutovány byly možnosti rozvoje společenství obcí, včetně kompetencí, které by do budoucna mohla společenství obcí mít v rámci veřejné správy a samosprávy. V závěru jednání byly projednávány materiály na Předsednictvo Svazu.

Kontrolní výbor, 13. února 2024, Praha

Úkolem Kontrolního výboru bylo především projednat podkladové materiály připravené na následující zasedání Předsednictva Svazu. Výbor nejprve schválil podpis Memoranda o spolupráci s Digitální a informační agenturou za podpory místopředsedy vlády pro digitalizaci Ivana Bartoše, na vědomí vzal aktuální stav členské základny (k 30. lednu 2024 Svaz sdružuje 2827 členů), průběžnou informaci o připravovaných konferencích (viz str. 2) a tak-

těž informaci o realizovaných a připravovaných projektech Svazu. Z aktuální legislativy se Výbor pozastavil především u návrhu vyhlášky o stanovení obecních stavebních úřadů, kterou Svaz připomínkoval a doporučil nejlépe přepracovat jako celek. S vyhláškou souvisí digitalizace stavebního řízení, která také není vyřešena, není ani dostatečný časový prostor pro vyškolení úředníků. Šířeji se hovořilo rovněž o povinném zálohování (*podrobný článek k tomuto tématu jsme zveřejnili v INS č. 1/2024*).

Následovaly informace z jednání komisí a pracovních skupin, zhodnocení XXVI. CFK a shrnující informace k prosincovému jednání Politického výboru CEMR. Na vědomí vzal Výbor rovněž informace k přípravě krajských setkání, které se v těchto dnech rozbíhají, přípravu uzavření memorand s vybranými společnostmi a institucemi, návrh akčního plánu k prioritám Svazu a další pracovně-organizační záležitosti.

Podrobněji se Výbor věnoval využití dat o počtu obyvatel ve veřejné správě, které lze získat ze dvou zdrojů – z Českého statistického úřadu a z registru obyvatel. Data se od sebe liší z pohledu legislativy, technického řešení i účelu a využití evidovaných údajů. Dvojkolejnost údajů o počtu obyvatel se týká takřka 60 zákonů a ovlivňuje mj. i rozdělování veřejných financí (RUD, příspěvek na výkon státní správy). Je třeba posoudit výhody a nevýhody obou zdrojů a řešit jejich provazbu na dotčené zákony. Výbor souhlasil s odesláním dopisu vládě s žádostí o legislativní sjednocení zdroje dat o počtu obyvatel na základě ROB.

Předsednictvo Svazu, 15. února 2024, Praha

Na začátku jednání byl přítomným představen záměr přípravy profesionální aliance Svazu s cílem připravit poradenskou platformu budovanou na základech umělé inteligence. Na její přípravě se podílejí zástupci České spořitelny a společnosti Born Digital, kteří se také na jednání Předsednictva ujali prezentace. Poradenská profesionální aliance by v budoucnu mohla mít podobu inteligentního chatbotu, který bude starostům odpovídat odborně a erudovaně na otázky spojené s výkonem veřejné správy, ale i s každodenními problémy. Cílem této platformy bude poskytovat ověřené a spolehlivé informace v různých oblastech, do budoucna to může být forma právní poradny či poradna k bydlení, modrozelené infrastruktury a mnoha dalším. Svaz na této platformě může zhodnotit celou škálu odborných publikací a dokumentů, které v uplynulých letech pod hlavičkou Svazu vznikly, a zpřístupnit je širokému okruhu zastupitelů. Program bude třeba nejprve pilotovat a ověřit si, že odpovídá správně.

Hostem jednání byl dále místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš, kterého doprovázela Leoana Gergelová Šteingrová, vrchní ředitelka sekce veřejného investování, výstavby a sociálního začleňování. Tématem diskuse byla především digitalizace stavebního řízení. Jde o velkou změnu, kterou je třeba podle ministra Bartoše vnímat pozitivně. Informoval, že byl vypracován a zahájen systém školení pro 700 stavebních úřadů v ČR, které budou probíhat do poloviny roku 2024. Z technického hlediska není potřeba žádný extra software, bude se jednat o portálové řešení. Členové Předsednictva vyjádřili obavy, zda termín spuštění digitalizace 1. 7. je skutečně reálný, zda se úředníci do té doby stačí proškolit a naučí se systém obsluhovat.

Svaz proto apeluje na ministerstvo, aby připravilo na termín spuštění helpdesk, na který se budou moci obracet nejen úředníci, ale i představitelé komunální sféry a sféry projektantů. Na zvážení je i případný posun termínu spuštění.

Dalším hostem byl ministr životního prostředí Petr Hladík, jehož doprovázel vrchní ředitel sekce ochrany životního prostředí David Surý. Tématem této diskuse byla cirkularita, tedy změna odpadového hospodářství na oběhové. Dle legislativního rámce skončí možnost skládkování v r. 2030, na skládky se bude moci vozit max. 10% odpadu, proto se MŽP snaží podpořit cirkularitu a vytvořit pro ni podmínky. ČR je na špičce v třídění odpadu, ale ne v recyklaci. V této souvislosti se hovořilo pochopitelně také o povinném zálohování, především PET lahví, na které jsou zatím názory napříč republikou odlišné. Podle Svazu je ale v každém případě třeba koncepci zálohování řešit jako celek, a to včetně likvidace ostatních komodit v rámci tříděného odpadu.

Po odchodu hostů členové Předsednictva projednali, obdobně jako členové Kontrolního výboru před dvěma dny (viz str. 23) připravené podkladové materiály. Schválili podpis memoranda o spolupráci s Digitální a informační agenturou, na vědomí vzali stav členské základny, informace o připravovaných konferencích (viz str. 2) a informace o svazových projektech, přičemž se znovu a podrobněji vrátili k připravované profesionální alianci spojenců měst a obcí, o které byla řeč již na začátku jednání. Její prvotní verze by měla být spuštěna 1. května. Bylo doporučeno, aby systém byl nejprve testován v Komisi pro digitalizaci a elektronizaci, která by provedla hodnocení.

V rámci projednávání aktuální legislativy se přítomní vrátili k tématu povinného zálohování. K návrhu zákona o obalech má Předsednictvo Svazu i nadále řadu věcných připomínek, na které dosud nedostalo jasné odpovědi. Potřebuje mít jistotu, že nedojde k narušení současného plně funkčního systému sběru tříděného odpadu, do kterého obce investovaly nemalé finanční prostředky. Zároveň se členové Předsednictva shodují na potřebě ochrany životního prostředí a podporují inovativní řešení směřující k udržitelnému rozvoji s ohledem k prosazování principu „znečišťovatel platí“. Jednání se zástupci MŽP budou i nadále pokračovat.

Delší diskuse byla vedena také k problematice financování regionálního školství, konkrétně nepedagogických pracovníků, na které ve státním rozpočtu chybí 800 mil. Kč. Předsednictvo zcela a důrazně úplně odmítlo předběžný návrh ministerstva do budoucna, který uvažuje o financování nepedagogických pracovníků ze strany municipalit jako zřizovatelů s tím, že je současně třeba zaměřit se

komplexně na otázku nutnosti nepedagogických pracovníků jako nedílné součásti výchovně-vzdělávacího systému státu. Předsednictvo Svazu požaduje provedení celkové inventury v této oblasti, a taktéž v oblasti asistentů pedagoga – výzva vládě str. 5.

Následovaly informace z jednání odborných komisí a pracovních skupin, hodnocena byla podzimní celostátní finanční konference, precizován byl ještě program nadcházejících krajských setkání. Projednávány a posuzovány byly návrhy memorand o vzájemné spolupráci – o uzavření memorand budeme informovat v následujících číslech zpravodaje, návrh akčního plánu k prioritám Svazu na další období, personální změny ve složení komisí a další provozně-organizační záležitosti. Navržena byla i revize stanov.

Podrobněji se hovořilo o využití dat o počtu obyvatel ve veřejné správě v návaznosti na rozpočtové určení daní – tématu se věnujeme samostatně na str. 8. Předsednictvo souhlasilo s odesláním dopisu vládě s žádostí o legislativní sjednocení zdroje dat o počtu obyvatel na základě registru obyvatel.

Komise pro venkov, zemědělství a lesnictví, 20. února 2024, hybridně

Jednání se jako hosté účastnili také zástupci Komory obcí, hlavním tématem byly inovace v maloobchodu ve venkovských oblastech. K tématu vystoupili tři hosté. Zdeňka Smutná z Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem uvedla přítomné do problematiky a shrnula současné trendy, možnosti či bariéry provozu obchodů v obcích. Aktuální je zejména fenomén automatizovaných či samoobslužných prodejen, dále fungují automaty či výdejní boxy pro různé druhy zboží. O zkušenost s provozem částečně automatizované prodejny se podělila Olga Dvořáková, členka zastupitelstva obce Bítovany v Pardubickém kraji. Dopoledne je v prodejně zaměstnanec, odpoledne obchod funguje samoobslužně (vstup na kartu, načtení kódů zboží, bezhotovostní placení apod.). Zkušenosti v Bítovanech jsou pozitivní, občané se naučili prodejně využívat, jde to i bez bankovní identity se speciální kartou. Případné technické potíže řeší telefonicky, krádeže se téměř nevyskytují, v obci se všichni znají. Dalším hostem jednání byl předseda představenstva skupiny COOP Pavel Březina, který přiblížil trendy v maloobchodu z pohledu provozovatele sítě prodejen. Ze zkušeností je zřejmé, že i malá obec je díky dostupným technologiím schopna provozovat prodejnu, doporučil vždy spolupracovat s vedením obce, do budoucna by rád ještě více podpořil místní producenty. Na závěr jednání bylo krátce diskutováno téma poplatků za odpady a zálohování PET lahví.

Nominujte osobnosti na ceny Architekt roku a Architekt obci. Záleží právě na vás

Do 3. května 2024 lze nominovat významné osobnosti do soutěží Architekt roku 2024 a Architekt obci 2024. Cenu Architekt roku získává každoročně odborník, který se v období uplynulých pěti let svým inspirativním přístupem zasloužil o architekturu v České republice. Ocenění Architekt obci pak přebírá ten, jenž zásadním způsobem přispěl k rozvoji některého z našich sídel. Soutěž organizuje ABF, a. s., Svaz jí poskytuje záštitu.

Architekt roku

16. ročník ceny Architekt roku upozorňuje na tvůrčí práci architektů a dalších odborníků, kteří se podílejí na vzniku kvalitní architektury. Snaží se ale také podpořit občanskou angažovanost a osvětu na poli architektury. Ocenění je určeno především praktikujícím architektům, ale nejen jim. Laureátem se může stát každý, kdo svým počínáním usiluje o příjemný veřejný prostor pro náš každodenní život. Na cenu proto mohou být nominováni iniciátoři výjimečných počinů, autoři staveb, teoretici architektury, umělci, publicisté

i další osobnosti. Osobnosti nominované na Architekta roku vždy posuzuje odborná porota složená z pěti laureátů předchozích ročníků a vybere z nich 3–5 finalistů, z nichž vzejde vítěz.

Porota se snaží o komplexní hodnocení přínosu nominované osobnosti, ať již z pohledu ochrany veřejných zájmů a rozvoje společnosti, profesní a morální integrity, vlivu na vznik kvalitní stavby či veřejného prostoru a krajiny, odborné úrovně práce či použití inovativních řešení apod.

Architekt obci

Při příležitosti udělování ceny Architekt roku se předává rovněž cena Architekt obci, která se snaží upozornit na význam spolupráce a vzájemné symbiózy mezi architektem a samosprávou při rozvoji obce. Ce-

na je udělována architektovi a obci, tedy spolupracujícím tandemu, který se soustavně věnoval koncepci vystavěného prostředí obce a svým přístupem se zásadním způsobem zasloužil o kvalitní architekturu a udržitelný rozvoj.

Soutěž Architekt obci také podporuje funkci městských architektů, a má proto přímou vazbu na jeden z cílů Politiky architektury a stavební kultury České republiky, kterým je posilování úlohy městských a obecních architektů. Nominace na ocenění Architekt obci 2024 posoudí odborná porota: Radka Vladyková (Svaz měst a obcí), Josef Morkus (Ministerstvo pro místní rozvoj), Jan Kasl (Česká komora architektů), Petr Durdík (Asociace pro urbanismus a územní plánování), Anna Šlapetová (držitelka ocenění Architekt obci 2023), Ivan Ryšavý (časopis Moderní obec), a dále zástupce ABF, a. s.

Pravidla pro zasílání nominací: <https://architektroku.cz/>; www.architektobci.cz. Slavnostní ceremoniál s předáním ocenění vítězům soutěží Architekt roku 2024 a Architekt obci 2024 proběhne v září 2024.

Illustrační foto – laureátkou ocenění Architekt obci 2023 se stala Anna Šlapetová (třetí zprava) za dlouhodobý přínos pro rozvoj obce Dolní Břežany.

Illustrační foto: www.dolnibrezany.cz

Radniční oko – vyhlášení soutěže o nejlepší zpravodaj měst a obcí

Sdružení vydavatelů radničních zpravodajů ČR vyhláší soutěž „Radniční oko“, která je oceněním práce tvůrců a zadavatelů radničních a obecních zpravodajů. Soutěž je otevřena pro zpravodaje obcí, měst a městských částí, krajů, a to s uzávěrkou přihlášek **do 30. března 2024**.

Úspěšné projekty se budou moci honosit pečeti kvality „Radniční oko roku 2023“ a obdrží originální ocenění. Informace naleznete na stránkách <https://vydavatelzpravodaju.cz>.

Kategorie soutěže jsou pestré a s přesahem na nástěnky nebo jiné využívané nosiče:

1. Radniční/obecní zpravodaj v tiskové verzi
2. Radniční/obecní zpravodaj v elektronické verzi
3. Radniční/obecní zpravodajství s využitím nástěnek a jiných fyzických nosičů
4. Krajský zpravodaj
5. Zpravodaj mikroregionu, MAS, sdružení obcí

Jak se přihlásit?

Vyplníte jednoduchý a stručný registrační formulář a budete se držet instrukcí na webových stránkách sdružení. Každý přihlášený bude na základě přihlášky vyzván k doložení soutěžních materiálů a podkladů. Poplatek za účast činí 2500 Kč.

Vítězové soutěže Vesnice roku byli přijati na Pražském hradě

Prezident Petr Pavel 20. února 2024 přijal na Hradě vítěze soutěže Vesnice roku 2023. Pokračuje tak v již zavedené tradici, pozvání na Pražský hrad je pro vítěze jakousi pomyslnou „třešničkou na dortu“. Připomeňme si, že loni se vesnicí roku stala Ostrožská Lhota z Uherskohradištska ve Zlínském kraji. Na druhém místě skončila obec Hrádek z Frýdecko-Místecka v Moravskoslezském kraji, třetí příčku obsadila Dolní Poustevna z Děčínska v Ústeckém kraji. Hodnotící komise jako vždy vybírala ze 13 finalistů, vítězů krajských kol. U soutěžících obcí hodnotila například společenský život, aktivity občanů, podnikání, ale i občanskou vybavenost, úspory energií nebo péči o veřejná prostranství a zeleň.

Prezident Petr Pavel poděkoval přítomným starostům za jejich práci a bezmezný nasazení, za to, že přispívají k pozvednutí života na vesnicích a mnohde napomáhají snižovat rozdíly mezi jednotlivými regiony. Propastné rozdíly mezi některými částmi České republiky podle něho vedou k tomu, že celkově země zůstává za státy, s nimiž by se ráda měřila. Přitom jinak by Česko mělo na to být s nimi ve stejné skupině.

„Jakákoli událost směřující k podpoře nejen společenského života, ale také k pozvednutí úrovně a kvality života na venkově přispívá k tomu, jak se máme všichni,“ řekl prezident Petr Pavel. Připomněl, že za dobu, co je ve funkci, procestoval republiku několikrát a měl na mnoha příkladech možnost si ověřit, že v některých částech země se nežíje lehce. „Právě propastné rozdíly mezi

některými částmi republiky vedou k tomu, že celkově trochu zůstáváme za státy, se kterými bychom se rádi měřili, přestože jinak na to, abychom byli s nimi ve stejné skupině, máme. Jsem rád, že zrovna vy přispíváte k tomu, aby se úroveň pozvedla. Budu moc rád, když budete inspirovat i ty ostatní,“ řekl při přijetí vítězů soutěže Vesnice roku na Hradě Petr Pavel.

A krátce si připomeňme. Vítěz a nositel titulu Vesnice roku 2023 získal finanční odměnu formou dotace od MMR ve výši až 2,6 milionu korun. Soutěž se koná od roku 1995 a vyhlašují ji Spolek pro obnovu venkova, Svaz měst a obcí (mezi vítězné obce ze svého rozpočtu rozdělují částku 200 tisíc Kč) a ministerstva pro místní rozvoj a zemědělství. Cílem soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova.

Fota: Zuzana Bönisch

